

RADA MIEJSKA
w Jelczu-Laskowicach
ul. Witosa 24
tel./fax 71 381 71 31

UCHWAŁA NR VII . 62 . 2015
RADY MIEJSKIEJ W JELCZU - LASKOWICACH

z dnia 27 marca 2015 roku

w sprawie przyjęcia "Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Jelcz-Laskowice"

Na podstawie art.18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r o samorządzie gminnym (Dz.U.2013.594. ze zm.) oraz art.18 ust.1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r - Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2013.1232 ze zm.)

Rada Miejska w Jelczu-Laskowicach uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Jelcz-Laskowice” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwał.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice.

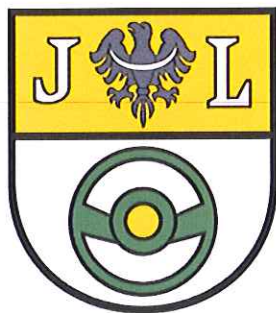
§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
Beata Bejda

RADA MIEJSKA
w Jelczu-Laskowicach
ul. Witosa 24
tel./fax 71 381 71 31

Załącznik do Uchwały Nr VII . 62 . 2015
Rady Miejskiej w Jelczu-Laskowicach
z dnia 27 marca 2015 roku

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice

Opracowany przez Zespół

WGS84 Polska Sp. z o.o.
ul. Warszawska 14 lok.5
05-822 Milanówek

www.wgs84.pl

Zadanie współfinansowane ze środków Ministerstwa Gospodarki w ramach realizacji zadania wynikającego z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

bepeka

Spis treści

1. Wstęp.....	4
1.1. Cel i zadania <i>Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice</i>	5
1.2. Zgodność <i>Programu</i> z krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi dokumentami programowymi.....	6
1.2.1. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032	6
1.2.2. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 20127	
1.3. Azbest, właściwości i zastosowanie.....	8
1.4. Szkodliwy wpływ azbestu na zdrowie człowieka	10
2. Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest	12
3. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Jelcz-Laskowice	19
3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Jelcz-Laskowice	19
3.2. Metodyka przeprowadzenia inwentaryzacji	20
3.3. Analiza wyników inwentaryzacji wyrobów azbestowo-cementowych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice	22
3.3.1. Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachowe obiektów budowlanych	22
3.3.2. Rury i złącza azbestowo-cementowe w sieciach	22
3.3.3. Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest.....	23
3.4. Rozmieszczenie przestrzenne płyt azbestowo-cementowych, stanowiących pokrycia dachów obiektów budowlanych	23
3.5. Stan techniczny wyrobów zawierających azbest	26
3.6. Struktura własnościowa obiektów, w których wykorzystywane są wyroby azbestowe.....	26
3.7. Obiekty użyteczności publicznej	27
4. Analiza aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest.....	28
5. Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest	33
5.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców	33
5.2. Działania informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców Gminy Jelcz-Laskowice	33
5.3. Usuwanie wyrobów zawierających azbest.....	34
5.4. Unieszkodliwianie odpadów azbestowych.....	34
6. Harmonogram realizacji <i>Programu</i>	37
7. Koszty realizacji <i>Programu</i>	38
7.1. Akcje informacyjno-edukacyjne.....	39
7.2. Aktualizacja <i>Programu</i>	39
7.3. Koszty usunięcia i wymiany płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych obiektów budowlanych	39
7.4. Koszty transportu i unieszkodliwienia wyrobów azbestowych składowanych na posesjach.....	400
7.5. Całkowite koszty realizacji <i>Programu</i>	400
8. Źródła finansowania realizacji <i>Programu</i>	41
8.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu ..	42
8.2. Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z WFOŚiGW we Wrocławiu....	42
8.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.....	44

8.4. Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	44
8.5. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	45
8.6. Struktura finansowania realizacji <i>Programu</i>	46
9. Monitoring procesu realizacji <i>Programu</i>	47
10. Podsumowanie	49
11. Wykorzystane akty prawne i materiały	51
12. Spis tabel, wykresów, map i załączników	53

1. Wstęp

Opracowanie niniejszego dokumentu związane jest z realizacją zapisów zawartych w *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032* (przyjętego uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r.), w którym wskazano, iż do zadań samorządu gminnego należy przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice (zwany w dalszej części dokumentu *Programem*) został opracowany na podstawie umowy z dnia 16 maja 2014 r., zawartej pomiędzy Gminą Jelcz-Laskowice i WGS84 Polska Sp. z o.o. *Program* składa się z dziesięciu rozdziałów:

- 1 **Wstęp**, w którym omówione zostały cele i zadania *Programu*, dokonano analizy zgodności *Programu* z dokumentami wyższego rzędu, wskazano właściwości azbestu i jego szkodliwego wpływu na zdrowie człowieka.
- 2 **Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest**, w którym opisany został stan prawny w zakresie użytkowania, usuwania i składowania wyrobów zawierających azbest.
- 3 **Inwentaryzacja wyrobów azbestowo-cementowych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice**, gdzie scharakteryzowano Gminę Jelcz-Laskowice, opisano metodykę wykonania inwentaryzacji, oszacowano ilość wyrobów zawierających azbest, przygotowano analizy wyników w podziale na rodzaje wyrobów azbestowo-cementowych, stopień pilności usunięcia azbestu i przestrzenne rozmieszczenie obiektów budowlanych, w których wykorzystano płyty azbestowo-cementowe.
- 4 **Analiza aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest**, w którym zamieszczono podsumowanie ilości wyrobów azbestowo-cementowych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice.
- 5 **Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest**, w którym omówiono potencjalne działania informacyjne, określono miejsce, w którym można uzyskać informacje o firmach, prowadzących działalność w zakresie usuwania azbestu z terenu Gminy Jelcz-Laskowice oraz przedstawiono informacje o składowiskach, przyjmujących odpady azbestowe.
- 6 **Harmonogram realizacji *Programu* w latach 2014-2032**, w którym okres usunięcia azbestu do 2032 r. został podzielony na etapy, a zadania do wykonania

ustalono jako organizacyjne, inwestycyjne, informacyjne i edukacyjne.

- 7 **Koszty realizacji Programu**, w którym oszacowano całkowite koszty usunięcia wyrobów azbestowo-cementowych z terenu Gminy Jelcz-Laskowice.
- 8 **Źródła finansowania realizacji Programu**, w którym wskazano potencjalne źródła finansowania bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest.
- 9 **Monitoring procesu realizacji Programu**, w którym zaproponowano wskaźniki oceny wdrażania Programu.
- 10 **Podsumowanie.**

1.1. Cel i zadania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice

Celem opracowania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice jest zaplanowanie bezpiecznego dla zdrowia mieszkańców i środowiska naturalnego usunięcia wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy do końca 2032 r. Realizacji tego celu służą następujące zagadnienia:

1. identyfikacja skali zjawiska poprzez określenie ilości i rodzaju wyrobów azbestowych, jakie są wykorzystywane na terenie Gminy Jelcz-Laskowice,
2. przedstawienie aspektów prawnych użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
3. opracowanie harmonogramu usuwania wyrobów azbestowych,
4. określenie możliwych źródeł finansowania prac związanych z sukcesywnym usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice,
5. określenie listy firm prowadzących działalność w zakresie usuwania wyrobów azbestowych z terenu Gminy Jelcz-Laskowice,
6. przygotowanie listy składowisk odpadów niebezpiecznych, przyjmujących odpady zawierające azbest.

Niniejszy Program zakłada realizację zadań inwestycyjnych, zmierzających do oczyszczenia terenów Gminy Jelcz-Laskowice z wyrobów zawierających azbest (usuwanie płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych) oraz pozainwestycyjnych, polegających na:

- a) organizacji kampanii informacyjnych o szkodliwości azbestu oraz bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- b) wdrożeniu monitoringu realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice,

- c) podjęciu działań w kierunku pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych dla wsparcia usuwania wyrobów zawierających azbest i ich unieszkodliwiania,
- d) okresowej weryfikacji i aktualizacji *Programu*.

1.2. Zgodność *Programu* z krajowymi, wojewódzkimi oraz powiatowymi dokumentami programowymi

Zapisy *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice* są zgodne z kierunkami wyznaczonymi w:

1. Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
2. Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012.

1.2.1. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

W *Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, przyjętym uchwałą Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej Nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r., zostały postawione następujące cele:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu do 2032 r. zostały podzielone na: legislacyjne, edukacyjno-informacyjne, ochrony zdrowia, monitorowania realizacji *Programu* oraz działania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, budowy składowisk oraz instalacji do unieszkodliwiania wyrobów azbestowych.

Szacuje się, że na terenie kraju nadal użytkowanych jest ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest. Przyjęto, iż proces usuwania azbestu będzie przebiegał etapami. Wskazano na konieczność budowy 56 składowisk odpadów lub kwater przystosowanych do składowania odpadów zawierających azbest.

Zgodnie z zapisami *Programu* do zadań samorządu gminnego należy:

1. gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego,
2. przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, także w ramach planów gospodarki odpadami,

3. inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
4. współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji oraz opracowywania programów usuwania wyrobów azbestowych, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest,
5. współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
6. współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację *Programu*,
7. współpraca z organami kontrolnymi.

1.2.2. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012 został przyjęty uchwałą Nr XXIV/616/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 czerwca 2012 r. *Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012* opublikowany został w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego dnia 31 sierpnia 2012 r. pod poz. 3039.

Jako cel podstawowy *Programu* w zakresie gospodarki odpadami zawierającymi azbest wskazano bezpieczne dla ludzi wyeliminowanie ich ze środowiska poprzez unieszkodliwienie. Mają temu służyć następujące cele krótkoterminowe:

- przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji rodzaju, ilości oraz miejsc występowania azbestu, aktualizowanej rokrocznie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa województwa na temat szkodliwości azbestu i konieczności jego eliminowania ze środowiska,
- sukcesywne i bezpieczne dla środowiska oraz zdrowia mieszkańców usuwanie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa,
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie na terenie województwa wystarczającej pojemności składowisk do składowania odpadów zawierających azbest.

Zgodnie z zapisami *Programu*, na podstawie informacji uzyskanych z Urzędów Gmin oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oszacowano, że na terenie województwa znajduje się 286.367,09 m², 20.110,98 Mg oraz 30.068,90 mb wyrobów azbestowych, będących w posiadaniu osób prawnych. Największe ilości azbestu znajdują się na terenie gmin Wisznia Mała, Legnica, Wrocław, a także Bogatynia i Wałbrzych. W zakresie materiałów azbestowych, będących własnością osób fizycznych ich ilość na terenie województwa wynosi 2.629.116,31 m² oraz 4.138,13 Mg. Największe skupienie tego rodzaju

wyrobów występuje na terenie gmin: Bystrzyca Kłodzka, Trzebnica, Jelenia Góra, Wrocław, Radków oraz Głogów. Ponadto 448.756,5 m² i 49,75 Mg wyrobów zawierających azbest w województwie dolnośląskim jest wykorzystywanych przez osoby prawne. W związku z powyższym łączną ilość materiałów zawierających azbest na terenie województwa dolnośląskiego określono na ok. 3.121.229,57 m², 24.298,86 Mg i 30.068,9 mb.

Według zapisów Programu w 2010 r. unieszkodliwiono poprzez składowanie 3.933,778 Mg materiałów zawierających azbest.

W zakresie zagospodarowania wyrobów zawierających azbest za największy problem uznano brak pełnej i rzetelnej inwentaryzacji dotyczącej ilości, lokalizacji i stanu tych wyrobów, a także niepełne informacje w zakresie ilości materiałów unieszkodliwionych. W przypadku przyspieszonego procesu usuwania tego typu odpadów problemem może stać się również niedostateczna pojemność istniejących składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest.

Prognoza wytwarzania odpadów azbestowych zawarta w *Programie* przewiduje, że największe ilości tych odpadów będą wytwarzane w roku 2012, tj. ok. 204,1 tys. m² oraz 1.697 Mg, a także 2.104,82 mb. W późniejszych latach wytwarzanie odpadów azbestu szacuje się na ok. 100 tys. rocznie. Koszt realizacji zadań związanych z sukcesywną aktualizacją inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest celem ich bezpiecznego usunięcia w latach 2012-2023 oszacowano na 1,7 mln zł, natomiast na budowę i rozbudowę istniejących składowisk do składowania odpadów zawierających azbest planuje się przeznaczyć 9 mln zł.

1.3. Azbest, właściwości i zastosowanie

Azbesty są minerałami naturalnie występującymi w przyrodzie, należącymi do dwóch grup: azbestów serpentynowych i azbestów amfibolowych. Do grupy serpentynów należy azbest chryzotylowy (azbest biały), natomiast w grupie azbestów amfibolowych znaczenie mają dwie odmiany: azbest amozytowy (azbest brązowy) i azbest krokidolitowy (azbest niebieski). Wszystkie odmiany azbestu krystalizowały się w postaci cienkich, wydłużonych monokryształów, których długość może niekiedy dochodzić do kilkudziesięciu centymetrów.

Z punktu widzenia chemicznego, azbesty są uwodnionymi krzemianami magnezu:

chryzotyl	$Mg_6[(OH)_8Si_4O_{10}]$
krokidolit	$Na_2Fe_3Fe_2[(OH)Si_4O_{11}]_2$
amozyt	$(Fe,Mg)_7[(OH)Si_4O_{11}]_2$
antiofillit	$(Mg,Fe)_7[(OH)Si_4O_{11}]_2$
tremolit	$Ca_2Mg_5[(OH)Si_4O_{11}]_2$
aktynolit	$Ca_2(Mg)[(OH)Si_4O_{11}]_2$

Azbest chryzotylowy krystalizuje się w postaci rurek, a azbesty amfibolowe przyjmują formę grubszych, pręcikowatych kryształów. Włókna azbestu są wiązkami zbudowanymi z dużej liczby (nawet do kilku tysięcy, a niekiedy nawet kilkudziesięciu tysięcy) włókien elementarnych. W tych wiązkach pojedyncze kryształy azbestu są spojone za pomocą węglanu wapniowego.

Największe zastosowanie przemysłowe miał azbest serpentynowy (chryzotylowy), tworzący cienkie żyły w serpentynitach, o giętkich włóknach (do 0,1 μm grubości), odpornych na działanie czynników chemicznych, wysokich temperatur oraz na ścieranie, a także źle przewodzących ciepło i elektryczność. Używany był do wyrobu tkanin ogniotrwałych, okładzin ciernych, szczęk hamulcowych, farb ogniotrwałych, materiałów izolacyjnych oraz niepalnych materiałów budowlanych.

Azbest amfibolowy charakteryzuje się dużą kwasoodpornością. Jest znacznie mniej rozpowszechniony w przyrodzie. Wykorzystywany był w przemyśle chemicznym.

Pomimo, iż występowanie azbestu w przyrodzie jest stosunkowo powszechne, tylko w kilku miejscach na świecie prowadzona była eksploatacja azbestu na skalę przemysłową. Polska nie posiada złóż azbestu nadających się do eksploatacji przemysłowej.

Wyrób zawierający azbest to każdy wyrób, w którym zawartość azbestu jest równa lub większa od 0,1%. Wyroby azbestowe klasyfikowane są w dwóch klasach, biorąc pod uwagę kryterium zawartości azbestu, stosowane spoiwo oraz gęstość objętościową wyrobu:

1. klasa I (wyroby miękkie), których gęstość objętościowa jest mniejsza niż 1.000 kg/m^3 , zawierające powyżej 20% (do 100% azbestu). Wyroby te łatwo ulegają uszkodzeniom mechanicznym, czemu towarzyszy znaczna emisja włókien azbestu do otoczenia. Najczęściej stosowane w tej klasie były wyroby tekstylne z azbestu, używane przez pracowników w celach ochronnych, koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelnkowe, materiały i wykładziny cierne.
2. klasa II (wyroby twarde), których gęstość objętościowa jest większa niż 1.000 kg/m^3 , zawierające poniżej 20% azbestu. W wyrobach tych włókna azbestowe są mocno związane, a w przypadku mechanicznego uszkodzenia, np. pęknięcia, ma miejsce stosunkowo niewielka emisja azbestu do otoczenia w porównaniu z wyrobami klasy I. Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi i środowiska stwarza mechaniczna obróbka tych wyrobów oraz rozbijanie w wyniku zrzucania w trakcie prac remontowych¹.

Wyroby azbestowe znalazły zastosowanie m.in. w budownictwie mieszkaniowym. W pokryciach dachowych wykorzystano płyty faliste, płyty prasowane typu karo oraz gąsiory.

¹⁾ „Zbiór przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2001

W konstrukcji sufitów podwieszanych, słupów i rygli, ścian osłonowych, obudów szymbów dźwigowych i ścian klatek schodowych wykorzystywano płyty ogniochronne wykonane z wyrobów zawierających azbest („sokalit”, „pyral”, tynki z dodatkiem azbestu i natryski masy ogniochronnej), a jako izolacje termiczne (ognioodporne) i akustyczne w obiektach użyteczności publicznej stosowano tynki z dodatkiem azbestu oraz natryskowe masy ogniochronne.

Rury wykonane z wyrobów zawierających azbest wykorzystywano jako rury ciśnieniowe w wodociągach oraz rury grawitacyjne w kanalizacji.

W ciepłownictwie zastosowano miękkie wyroby azbestowe, tj.:

- szczeliwa azbestowo-kauczukowe („polonit”, „gambit”),
- płaszcze azbestowo-cementowe o zawartości azbestu powyżej 50% i płaszcze azbestowo-gipsowe,
- sznury i tektury azbestowe.

Szczeliwa azbestowo-kauczukowe „polonit” stosowano jako płyty i uszczelki do połączeń armatury prowadzącej wodę o wysokich parametrach lub parę, gazy obojętne i aktywne, roztwory soli nieorganicznych i organicznych. Szczeliwa azbestowo-cementowe „gambit” stosowano jako płyty i uszczelki do uszczelniania stałych elementów maszyn i urządzeń pracujących w środowiskach, w których występuje para wodna, woda i wysoka temperatura do 500°C.²

1.4. Szkodliwy wpływ azbestu na zdrowie człowieka

Chorobotwórcze działanie azbestu jest wynikiem wdychania włókien zawieszonych w powietrzu. Szczególną cechą azbestu jest to, że włókna gromadzą się i pozostają w tkance płucnej w ciągu całego życia. Zmiany chorobowe mogą pojawić się po kilku lub nawet kilkudziesięciu latach.

Biologiczna agresywność pyłu azbestowego jest zależna od stopnia penetracji i ilości włókien, zatrzymanych w dolnej części układu oddechowego. Wynika to głównie z fizycznych i aerodynamicznych cech włókien. Duże znaczenie ma średnica włókien. Włókna cienkie, o średnicy poniżej 3 mikrometrów, przenoszone są łatwiej i docierają do końcowych odcinków dróg oddechowych, a włókna grube, o średnicy powyżej 5 mikrometrów, zatrzymują się w górnych odcinkach dróg oddechowych. Skręcone włókna chryzotyli o dużej średnicy, mają tendencję do zatrzymywania się wyżej, w porównaniu z igłowymi włóknami azbestów amfibolowych, z łatwością przenikających do obwodowych części płuc.

²⁾ Gminny plan usuwania wyrobów zawierających azbest – wzór, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2007

Największe zagrożenie dla organizmu ludzkiego stanowią włókna respirabilne, dostające się z powietrzem do pęcherzyków płucnych, o średnicy mniejszej od 3 mikrometrów. Według danych zawartych w publikacjach Światowej Organizacji Zdrowia, najważniejszą cechą determinującą zdolność włókien do wywołania nowotworów są ich fizyczne wymiary, czyli średnica poniżej 3 mikrometrów oraz długość powyżej 5 mikrometrów. Nie istnieją dowody, że jeden z typów azbestu niesie ze sobą większe ryzyko zachorowań niż inny, więc wszystkie typy azbestu traktowane są jako powodujące takie samo ryzyko raka płuca. Pomimo istnienia normatywów stężenia włókien azbestu w powietrzu, nie można określić dawki progowej pyłu dla rakotwórczego działania azbestu³.

Pomiędzy pierwszym narażeniem a pojawieniem się objawów chorobowych związanych z ekspozycją na azbest najczęściej mija długi okres czasu, co oznacza, że aktualnie wykrywane są skutki zdarzeń, które miały miejsce 20-40 lat temu. Główną patologią zawodową pracowników zakładów przetwarzających azbest jest azbestoza, czyli śródmiąższowe zwłóknienie tkanki płucnej. Włókna azbestowe mogą zalegać w tkance płucnej przez długi okres, a proces zwłóknieniowy może pojawić się po wielu latach od ustania narażenia. Pylica azbestowa może zwiększyć wystąpienie raka płuca i międzybłoniaka opłucnej lub otrzewnej.

Rak płuca jest najbardziej powszechnym nowotworem złośliwym powodowanym przez azbest. Zagrożenie wystąpieniem raka płuca w badanych populacjach, zawodowo narażonych na pył azbestu wykazuje duże zróżnicowanie w zależności od typu włókna, technologii przetwórstwa, zawartości włókien respirabilnych w pyłe, średnicy, długości, kształtu włókna, stężenia pyłu, liczby lat pracy w warunkach natężenia i ogólnej dawki pyłu⁴. Oba nowotwory, zarówno rak płuca, jak i międzybłoniak opłucnej, rozwijają się gwałtownie i charakteryzują się krótką przeżywalnością.

Nadal istnieje ryzyko narażenia na kontakt z wyrobami zawierającymi azbest w budynkach, urządzeniach i instalacjach poprzez:

- niewłaściwe składowanie odpadów azbestowych,
- użytkowanie wyrobów azbestowych, prowadzące do zanieczyszczenia powietrza pyłem azbestowym np. w wyniku: korozji i mechanicznych uszkodzeń płyt azbestowo-cementowych, ścierania tarcz sprzęgłowych i hamulcowych,
- niewłaściwe usuwanie z dachów wyrobów zawierających azbest,
- powietrze z urządzeń grzewczych, wentylacyjnych, klimatyzacyjnych i izolacji zawierających azbest.

³⁾ „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa.”, pod red. Neonili Szeszeni-Dąbrowskiej, Łódź, 2004

⁴⁾ Tamże

2. Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest

Azbest jako substancja szczególnie niebezpieczna

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 i 1238 oraz z 2014 r. poz. 40 i poz. 47) zabroniono wprowadzania do obrotu lub ponownego wykorzystywania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, w tym azbestu.

Substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinny być wykorzystywane, przemieszczane i eliminowane przy zachowaniu środków ostrożności, a instalacje lub urządzenia, w których jest lub był wykorzystywany azbest, powinny zostać oczyszczone lub unieszkodliwione. Do instalacji lub urządzeń, co do których istnieje podejrzenie, iż były w nich wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska, stosuje się wymagania dotyczące postępowania z instalacjami i urządzeniami, w których były lub są wykorzystywane te substancje.

Na mocy *Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest* (Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31), wyroby zawierające azbest mogą być wykorzystywane w sposób niestwarzający zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska w terminie do **dnia 31 grudnia 2032 r.**

W *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz. U. Nr 112, poz. 1206) azbest jako składnik odpadów został zaliczony do kategorii odpadów niebezpiecznych (C25). Odpady azbestowe zostały umieszczone w następujących grupach:

- 06 07 01* Odpady azbestowe z elektrolizy
- 06 13 04* Odpady z przetwarzania azbestu
- 10 11 81* Odpady zawierające azbest
- 10 13 09* Odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo-azbestowych
- 15 01 11* Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi
- 16 01 11* Okładziny hamulcowe zawierające azbest
- 16 02 12* Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest
- 17 06 01* Materiały izolacyjne zawierające azbest
- 17 06 05* Materiały konstrukcyjne zawierające azbest

Obowiązki właściciela nieruchomości

Wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest, rury azbestowo-cementowe oraz usunięte wyroby zawierające azbest powinny być inwentaryzowane poprzez sporządzenie spisu z natury.⁵ Wykorzystujący wyroby azbestowe powinien ująć wynik inwentaryzacji w „Informacji o wyrobach zawierających azbest” (załącznik 2). Corocznie w terminie **do dnia 31 stycznia** osoba fizyczna, nieprowadząca działalności gospodarczej, powinna przedłożyć wynik inwentaryzacji odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, a przedsiębiorcy i osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą - właściwemu marszałkowi województwa.

Właściciel, użytkownik wieczysty lub zarządca nieruchomości, a także obiektu, urządzenia budowlanego, instalacji przemysłowej lub innego miejsca zawierającego azbest, powinien przeprowadzić kontrole stanu wyrobów azbestowych w terminach wynikających z oceny stanu tych wyrobów. Z przeprowadzonej kontroli okresowej powinna zostać sporządzona „Ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (załącznik 3).⁶ Wyroby zakwalifikowane, na podstawie przeprowadzonej oceny, do usunięcia, powinny zostać usunięte, a wyroby niezakwalifikowane do usunięcia - winny być odpowiednio zabezpieczone. Po dokonaniu zabezpieczenia należy ponownie wykonać ocenę w ciągu 30 dni.

Instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz użytkowane bez zabezpieczenia drogi i pozostawione w ziemi, wyłączone z użytkowania, rury azbestowo-cementowe powinny zostać oznakowane.⁷ W przypadku braku możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest, oznakowanie powinno być umieszczone w widocznym miejscu, w każdym pomieszczeniu, w którym taka instalacja lub urządzenie się znajdują, dodając ostrzeżenie „Pomieszczenie zawiera azbest”.

Oznakowanie rur azbestowo-cementowych umieszcza się na stałych elementach nadpoziomowych instalacji.

⁵) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest

⁶) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (zm. Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r.)

⁷) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest

Obowiązki jednostek samorządu terytorialnego

Jednostki samorządu terytorialnego powinny corocznie w terminie **do 31 stycznia** przedkładać marszałkowi województwa „Informacje o wyrobach zawierających azbest” (załącznik 2) sporządzone dla obiektów własnych, w których użytkowane są wyroby azbestowe. Inne obowiązki zostały określone powyżej.

Jednostki samorządu terytorialnego powinny oznakować drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest na elementach pionowych na całym odcinku drogi, po każdym skrzyżowaniu z inną drogą. Drogi zabezpieczone nie podlegają oznakowaniu po potwierdzeniu braku emisji włókien azbestu z odpadów zawierających azbest wykorzystanych do utwardzenia drogi zabezpieczonej. Wzór oznakowania został zamieszczony w załączniku 1.

W urzędzie gminy oraz na stronie internetowej urzędu powinna być ogólnie dostępna informacja o rozmieszczeniu dróg zabezpieczonych oraz dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

Wójt, burmistrz lub prezydent miasta powinien przedkładać marszałkowi województwa **do 31 marca** za poprzedni rok kalendarzowy (załącznik 4), informację o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska w formie elektronicznej, na informatycznych nośnikach danych w rozumieniu art. 3 pkt 1 *ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne* (Dz. U. z 2014, poz. 1114 z późn. zm.).⁸

Na podstawie zapisów §4 ust. 2 *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska* (Dz. U. z 2013 r., poz. 24) informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci internet pod adresem [www. bazaazbestowa.gov.pl](http://www.bazaazbestowa.gov.pl).

Jednocześnie, *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. z 2013 r., poz. 25) określa, iż rejestr ten jest prowadzony przez marszałków w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego w rozumieniu

⁸⁾ *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r., zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska*

art. 3 pkt 3 ww. ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne i stanowi integralną część bazy azbestowej dostępnej pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl. Prowadzenie rejestru w formie określonej w ww. rozporządzeniu umożliwi gromadzenie i przetwarzanie informacji na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim oraz graficzne przedstawienie tych informacji, w szczególności poprzez dokonywanie wizualizacji i analiz porównawczych. System zapewnia także aktualizację informacji dotyczących województw, powiatów, gmin, miejscowości i ulic zgodnie z rejestrem TERYT, bezpieczeństwo i ochronę zawartych w nim informacji.

Obowiązki wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych

Obowiązki wykonawcy prac polegających na usuwaniu wyrobów azbestowych wynikają z:

1. *Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz. U. z 2013 r., poz. 21) w zakresie postępowania z wytworzonymi odpadami,
2. *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.).

Wytwórca odpadów, który prowadzi działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie budowy, rozbiórki, remontu obiektów, czyszczenia zbiorników lub urządzeń oraz sprzątnięcia, konserwacji i napraw, a więc także firmy świadczące usługi w zakresie usuwania azbestu (poza instalacjami), w świetle *ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach*, nie jest już zobowiązany do uzyskania decyzji zatwierdzającej program gospodarki odpadami, a także program gospodarki odpadami niebezpiecznymi. Na mocy ustawy ww. decyzje, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych wygasły, natomiast pozwolenia na wytwarzanie odpadów, wydane na podstawie przepisów dotychczasowych, zachowują ważność na okres, na jaki zostały wydane⁹. Firmy świadczące usługi w zakresie usuwania azbestu zobowiązane są do przestrzegania przepisów *ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* w zakresie postępowania z wytworzonymi odpadami. Ponadto, zgodnie z zapisami art. 66 oraz 75 ww. ustawy firmy te mają obowiązek prowadzenia ewidencji odpadów, a także rocznego składania właściwemu marszałkowi sprawozdania o wytwarzanych odpadach i gospodarowaniu odpadami (do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy.) Ewidencję odpadów prowadzi się z zastosowaniem kart ewidencji odpadów i kart przekazania odpadów.

Wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, zobowiązany jest ponadto do przeszkolenia przez uprawnioną instytucję zatrudnianych pracowników, osób kierujących lub nadzorujących prace w zakresie

⁹⁾ Zgodnie z art. 231 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Dz. U. z 2013 r., poz. 21.

bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu tych wyrobów oraz przestrzegania procedur dotyczących bezpiecznego postępowania, posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego oraz opracowania przed rozpoczęciem prac szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:

- a) identyfikację azbestu w przewidzianych do usunięcia materiałach, na podstawie udokumentowanej informacji od właściciela lub zarządcy obiektu albo też na podstawie badań przeprowadzonych przez laboratorium wyposażone w sprzęt umożliwiający ich prawidłową analizę i zdolne do stosowania odpowiedniej techniki identyfikacyjnej,
- b) informacje o metodach wykonywania planowanych prac,
- c) zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu,
- d) ustalenie niezbędnego dla rodzaju wykonywanych prac monitoringu powietrza¹⁰.

Wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac obowiązany jest także do zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

W celu zapewnienia warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania, wykonawca prac obowiązany jest do:

1. izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska,
2. ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska,
3. umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: „Uwaga! Zagrożenie azbestem”; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: „Uwaga! Zagrożenie azbestem – krokidolitem”,
4. zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska,
5. zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,

¹⁰⁾ Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (zm. Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r.)

6. codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro,
7. izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit,
8. stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu, przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń,
9. zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest powinny być prowadzone w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska. Po wykonaniu prac, wykonawca ma obowiązek złożenia właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu lub zarządcy pisemnego oświadczenia o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, z zachowaniem właściwych przepisów technicznych i sanitarnych. Oświadczenie to powinno być przechowywane przez okres co najmniej 5 lat.

Do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest stosuje się przepisy:

1. Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U., Nr 227, poz. 1367 z późn. zm.),
2. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR (Dz. U., poz. 192),¹¹
3. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie egzaminów dla kierowców przewożących towary niebezpieczne (Dz. U. z 2014 r., poz. 304).

Wyroby i odpady zawierające azbest powinny zostać odpowiednio oznakowane, a transport wyrobów i odpadów zawierających azbest, należy wykonać w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska. Przed załadowaniem przygotowanych odpadów zawierających azbest środek transportu powinien być oczyszczony z elementów umożliwiających uszkodzenie opakowań w trakcie transportu. Ładunek odpadów zawierających azbest powinien być tak umocowany, aby w trakcie transportu nie był narażony na wstrząsy, przewracanie lub wypadnięcie z pojazdu.¹²

¹¹⁾ Zmienione rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR (Dz. U 2014 , poz. 26)

¹²⁾ Tamże

Składowanie odpadów zawierających azbest

Odpady zawierające azbest powinny być składowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych.¹³

Składowiska odpadów niebezpiecznych lub wydzielone części na terenie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przeznaczone do wyłącznego składowania odpadów niebezpiecznych, pochodzących z budowy, remontu i rozbiórki obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, wymienionych w katalogu odpadów, oznaczonych kodami: 17 06 01* materiały izolacyjne zawierające azbest lub 17 06 05* materiały konstrukcyjne zawierające azbest, powinny być budowane w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się. Odpady składowane są w opakowaniu, w którym zostały dostarczone na składowisko odpadów. Każdorazowo po umieszczeniu odpadów na składowisku odpadów ich powierzchnię zabezpiecza się przed emisją pyłów przez przykrycie izolacją syntetyczną lub warstwą ziemi. Na składowisku odpadów lub kwaterze nie prowadzi się robót mogących powodować uwolnienie włókien. Składowanie odpadów należy zakończyć na poziomie 2 m poniżej poziomu terenu otoczenia, a następnie składowisko odpadów powinno zostać wypełnione ziemią do poziomu terenu.

Na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na ich wydzielonych częściach na terenie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, przeznaczonych do wyłącznego składowania odpadów, o których mowa wyżej, po wypełnieniu składowiska warstwą ziemi, nie mogą być budowane budynki, wykonywane wykopy, instalacje naziemne i podziemne ani nie mogą być prowadzone roboty naruszające strukturę tego składowiska odpadów.¹⁴

¹³⁾ Tamże

¹⁴⁾ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów, Dz. U. z 2013 r., poz. 523.

3. Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Jelcz-Laskowice

3.1. Ogólna charakterystyka Gminy Jelcz-Laskowice

Gmina Jelcz-Laskowice położona jest w równinnej części Dolnego Śląska, na Nizinie Śląskiej. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym wg Kondrackiego (1994) obszar Gminy rozpościera się na pograniczu mezoregionów Równiny Oleśnickiej i Pradoliny Wrocławskiej. Charakterystyczne jest nachylenie terenu w kierunku Odry, wyróżniające się różnicą około 50 m wysokości względnych między najwyżej i najniżej położonymi punktami terenowymi. Gmina Jelcz - Laskowice znajduje się w najcieplejszym rejonie Dolnego Śląska. Obszar Gminy położony jest w całości w dorzeczu Odry i jej dopływów: Smortawy, Młynówki Jeleckiej i Widawy.

Gmina miejsko-wiejska Jelcz - Laskowice znajduje się w powiecie olawskim, we wschodniej części województwa dolnośląskiego na pograniczu z województwem opolskim. Graniczy z gminami: Czernica, Oleśnica, Bierutów i Oława. Gmina podzielona jest na 15 sołectw, natomiast miasto na 9 osiedli. Gminę Jelcz-Laskowice o powierzchni 168 km² zamieszkuje 23.190 osób, w tym Miasto Jelcz-Laskowice posiada 15.959 mieszkańców. Gęstość zaludnienia w Gminie wynosi 138 os./km².¹⁵

Gmina Jelcz-Laskowice pod względem użytkowania terenu zalicza się do obszaru przemysłowo-rolniczego. Największy udział procentowy w powierzchni Gminy mają użytki rolne (prawie 60%) oraz lasy i grunty leśne, które zajmują ponad 30% powierzchni terenu. Przeważają gleby średniej klasy IV bonitacyjnej, na których uprawia się głównie żyto, owies, ziemniaki i warzywa¹⁶.

Obszar Gminy i jego rozwój związany był przede wszystkim z przemysłem samochodowym. Obecnie na terenie Gminy Jelcz-Laskowice oprócz zakładów samochodowych funkcjonuje 2.186 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, z czego ponad 81% (1.779) stanowią osoby fizyczne prowadzące własną działalność gospodarczą. Ponadto w Gminie działa 37 podmiotów sektora publicznego, w ramach sektora prywatnego – 124 spółek handlowych, 33 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego, 6 spółdzielni, 6 fundacji oraz 52 stowarzyszenia i organizacje społeczne¹⁷.

Według danych GUS z 2012 r. długość sieci wodociągowej wynosiła 170 km i korzystało z niej 94,5% mieszkańców. Obecnie z sieci wodociągowej korzysta 100%

¹⁵⁾ www.stat.gov.pl, stan na 31 grudnia 2013 r.

¹⁶⁾ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice

¹⁷⁾ www.stat.gov.pl, stan na 31 grudnia 2013 r.

mieszkańców. Na koniec 2012 r. z kanalizacji o długości 97,4 km korzystało 18.030 osób, tj. 78,2%¹⁸. Na terenie Gminy funkcjonuje miejsko-gminna oczyszczalnia ścieków w Jelczu-Laskowicach oraz oczyszczalnie zakładowe. Na terenach nie objętych kanalizacją ścieki z indywidualnych gospodarstw domowych odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, skąd wywożone są taborem asenizacyjnym na teren oczyszczalni ścieków w Jelcz-Laskowice lub Sieniawce¹⁹.

Obszar Gminy Jelcz - Laskowice położony jest w dorzeczu Odry i jej dopływów: Młynówki Jeleckiej i Widawy. Odra, płynąca od Oławy w kierunku Wrocławia, opływa Jelcz - Laskowice od jego zachodniej strony, wywierając decydujący wpływ na rozwój rzeźby na tym terenie

Życie kulturalno-społeczne w Gminie Jelcz-Laskowice organizują placówki oświatowe, a także Miejsko-Gminne Centrum Kultury w Jelczu-Laskowicach, Świetlica środowiskowa - Klub "KUŹNIA", Świetlica socjoterapeutyczna "TOP" oraz Świetlica środowiskowa "OPTY". Organizowane są liczne imprezy, wśród których do najpopularniejszych należą Dni Jelcza-Laskowic, Międzynarodowy Festiwal Teatralny „MELDODRAMA”, czy koncert w ramach Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans.

3.2. Metodyka przeprowadzenia inwentaryzacji

W ramach opracowania *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice* przeprowadzona została inwentaryzacja obiektów budowlanych, w których są wykorzystywane wyroby azbestowo-cementowe. Inwentaryzacją nie zostały objęte wyroby zawierające azbest z klasy I (wyroby miękkie).

Inwentaryzacja została przeprowadzona w trakcie wizyt terenowych z wykorzystaniem podkładów mapowych. Zadaniem inspektorów terenowych było zaznaczenie na wydruku obiektów, które są pokryte płytami azbestowo-cementowymi. Adresy budynków (tam gdzie to było możliwe), w których wykorzystywane są wyroby azbestowo-cementowe, pozyskane zostały w terenie przez inspektorów terenowych.

W trakcie prac terenowych inspektorzy zgromadzili następujące dane dla każdego z obiektów pokrytych płytami azbestowo-cementowymi.

1. adres obiektu,
2. typ płyt azbestowo-cementowych, stanowiących pokrycie dachowe,
3. stopień nachylenia dachu spośród 2 następujących: płaski i skośny,
4. stan płyt azbestowo-cementowych (stopień pilności oceniony wizualnie),
5. funkcja budynku,
6. inne informacje.

¹⁸⁾ Tamże

¹⁹⁾ Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice

Stan płyt azbestowo-cementowych został oceniony, z uwzględnieniem zapisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest* (Dz. U. Nr 71, poz. 649 z późn. zm.), na podstawie oceny punktowej podanych niżej parametrów:

- a) sposobu zastosowania azbestu,
- b) struktury powierzchni wyrobu z azbestem,
- c) możliwości uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem,
- d) miejsca usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych,
- e) wykorzystania miejsca /objektu /urządzenia budowlanego /instalacji przemysłowej.

Powyższa ocena ma charakter uznaniowy i subiektywny. Nie zdejmuje ona z właścicieli nieruchomości obowiązku dokonania oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Obowiązki właściciela nieruchomości, zawierającej azbest, zostały opisane w rozdziale 2 *Prawne aspekty użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest*.

Powierzchnia dachu pokrytego płytami azbestowo-cementowymi została obliczona w oprogramowaniu geoinformatycznym na podstawie obrysu podstawy budynku z uwzględnieniem informacji o stopniu nachylenia dachu. Szacunkowy błąd statystyczny przeliczenia powierzchni dachów pokrytych płytami azbestowo-cementowymi może wynosić $\pm 10\%$.

W wyniku przeprowadzonych prac terenowych, kameralnych i z uwzględnieniem materiałów pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Jelcz-Laskowice została opracowana baza zawierająca następujące dane:

1. nazwy ulic,
2. numery porządkowe budynków,
3. typ płyt azbestowo-cementowych w odniesieniu do pojedynczego budynku,
4. stopień nachylenia dachu w odniesieniu do pojedynczego budynku,
5. stan płyt azbestowo-cementowych (stopień pilności usunięcia) w odniesieniu do pojedynczego budynku,
6. funkcja budynku w odniesieniu do pojedynczego budynku,
7. powierzchnie dachu z płyt azbestowo-cementowych,
8. uwagi.

Wyniki prac inwentaryzacyjnych zostały zgromadzone w formie tabeli Excel.

3.3. Analiza wyników inwentaryzacji wyrobów azbestowo-cementowych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice

Analizie zostały poddane wyniki inwentaryzacji własnej oraz inne informacje zgromadzone w trakcie opracowania *Programu*.

W dalszych analizach wykorzystano klasyfikację wyrobów i odpadów powstających z wyrobów, jednostki miary i przeliczniki przyjęte w bazie azbestowej (narzędziu do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, prowadzonym przez Ministerstwo Gospodarki).

3.3.1. Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachowe obiektów budowlanych

Na podstawie danych zgromadzonych podczas inwentaryzacji oszacowano, iż powierzchnia pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo-cementowych wynosi 40.631 m². Zgromadzono informacje dotyczące osób fizycznych i prawnych.

Tabela nr 1 *Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachowe obiektów budowlanych*

Lp.	Typ	Kod wyrobu	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	plyty azbestowo-cementowe prasowane typu karo	W01	314	4
2	plyty azbestowo-cementowe faliste	W02	40 317	443
	Razem		40 631	447

Zinwentaryzowane płyty azbestowo-cementowe faliste stanowią 99% łącznej powierzchni płyt azbestowych na terenie Gminy. Łącznie spisanych zostało 447 Mg płyt stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych.

Szczegółowe zestawienie otrzymanych wyników inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest zostały przedstawione w załączniku nr 7 do *Programu*.

3.3.2. Rury i złącza azbestowo-cementowe w sieciach

Według danych przekazanych przez Urząd Miasta i Gminy w Jelcz-Laskowice rury i złącza azbestowe nie są wykorzystywane na terenie Gminy.

3.3.3. Drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest

Na terenie Gminy Jelcz-Laskowice nie ma dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

3.4. Rozmieszczenie przestrzenne płyt azbestowo-cementowych, stanowiących pokrycia dachów obiektów budowlanych

Na terenie Gminy zostało zidentyfikowanych 328 budynków mieszkalnych, gospodarczych, produkcyjnych i innych, w których wykorzystywane są płyty azbestowo-cementowe jako pokrycia dachowe. Strukturę rozmieszczenia płyt azbestowo-cementowych w podziale na poszczególne miejscowości Gminy Jelcz-Laskowice przedstawiono w tabeli nr 2.

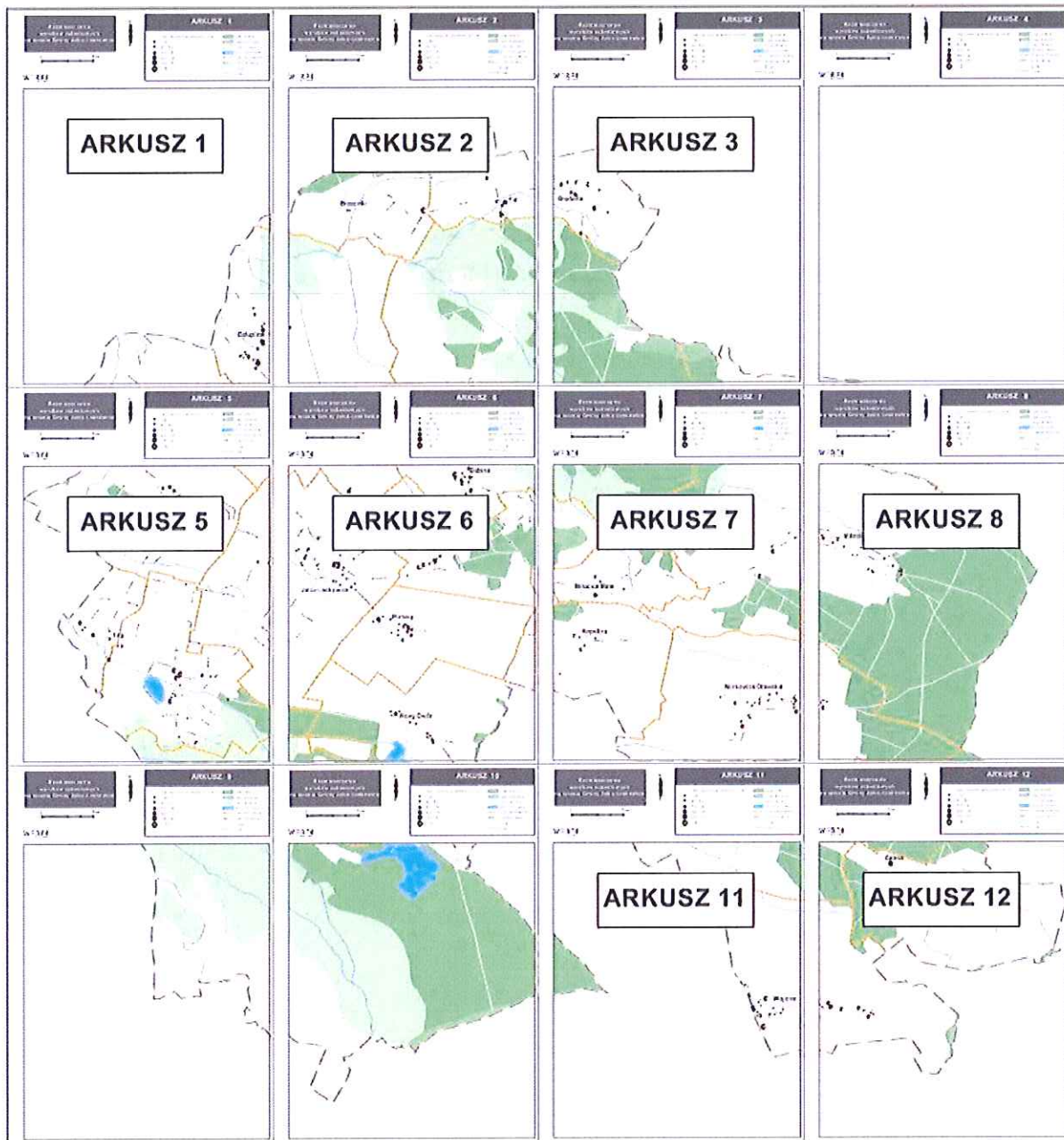
Tabela nr 2 Wyniki inwentaryzacji dachów z płyt azbestowo-cementowych w podziale na miejscowości Gminy Jelcz-Laskowice

Lp.	Miejscowość	Liczba obiektów	Powierzchnia płyt azbestowo-cementowych [w m ²]	Masa płyt azbestowo-cement. [w Mg]
1	Biskupice Olawskie	15	1 204	13
2	Brzezinki	11	2 604	29
3	Celina	3	554	6
4	Chwałowice	19	2 120	23
5	Dębina	15	2 861	31
6	Dziuplina	28	2 665	29
7	Grędzina	25	2 164	24
8	Jelcz-Laskowice	55	7 116	78
9	Kopalina	6	518	6
10	Lęg	6	769	8
11	Milocice	31	4 650	51
12	Milocice Male	4	502	6
13	Miloszyce	19	2 069	23
14	Minkowice Olawskie	27	2 339	26
15	Mościsko	2	247	3
16	Nowy Dwór	12	861	9
17	Piekary	20	3 676	40
18	Wojcie	30	3 712	41
	Razem	328	40 631	447

Najwięcej obiektów budowlanych, w których wykorzystywane są wyroby zawierające azbest jako pokrycia dachowe, znajduje się w Jelcz-Laskowice. Stanowią one ponad 16% łącznej liczby zinwentaryzowanych obiektów. Najmniej obiektów budowlanych, w których pokrycia dachowe wykonane są z płyt azbestowych, znajduje się w miejscowościach: Mościsko, Celina i Miłocice Małe.

Na podstawie inwentaryzacji przeprowadzonej w trakcie wizyt terenowych została opracowana baza danych. Umożliwiła ona przygotowanie szczegółowej mapy rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Jelcz-Laskowice.

Mapa nr 1 Szczegółowa mapa rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Jelcz-Laskowice

3.5. Stan techniczny wyrobów zawierających azbest

W trakcie wizyt terenowych zgromadzone zostały informacje o stanie płyt azbestowo-cementowych. Oceny dokonano dla określenia stopnia pilności usunięcia wyrobów azbestowych zgodnie z wymaganiami zawartymi w *Ocenie stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest*. Otrzymane wyniki zestawiono w tabeli nr 3.

Tabela nr 3 Wyniki inwentaryzacji dachów obiektów budowlanych według stopni pilności usunięcia wyrobów azbestowych z terenu Gminy Jelcz-Laskowice

Lp.	Stopień pilności	Opis	Liczba obiektów	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	I	wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie	0	0	0
2	II	ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku	1	445	5
3	III	ponowna ocena w terminie do 5 lat	327	40 186	442
Razem			328	40 631	447

Wizualna ocena jakości wyrobów zawierających azbest, stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice, zgodnie ze stopniem pilności wykazała, że:

- a) nie ma wyrobów azbestowych, które wymagają wymiany lub naprawy bezzwłocznie, tj. zostały zaliczone do I stopnia pilności,
- b) 1% wyrobów azbestowych wymagających ponownej oceny w czasie do jednego roku, tj. uzyskało II stopień pilności,
- c) 99% wyrobów azbestowych wymaga ponownej oceny w terminie do 5 lat, tj. zostały zaliczone do III stopnia pilności.

3.6. Struktura własnościowa obiektów, w których wykorzystywane są wyroby azbestowe

Na podstawie informacji z Urzędu Miasta i Gminy w Jelcz-Laskowice o rodzaju własności poszczególnych obiektów, przygotowano analizę wyników inwentaryzacji w podziale na typ własności.

Tabela nr 4 *Struktura własnościowa obiektów, w których są wykorzystywane wyroby azbestowe*

Lp.	Typ własności	Liczba obiektów	Powierzchnia [m ²]
1	Prywatna	328	40 631
	Razem	328	40 631

Wszystkie budynki pokryte płytami azbestowo-cementowymi na terenie Gminy są własnością prywatną osób fizycznych.

3.7. Obiekty użyteczności publicznej

Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz.U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.) budynkami użyteczności publicznej są budynki przeznaczone na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, wychowania, opieki zdrowotnej, społecznej lub socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, w tym usług pocztowych lub telekomunikacyjnych, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym oraz inne budynki przeznaczone do wykonywania podobnych funkcji, a także budynki biurowe lub socjalne.

Wizyty terenowe wykazały, że na terenie Gminy Jelcz-Laskowice znajduje się 1 obiekt użyteczności publicznej, który pokryty jest płytami azbestowo-cementowymi o łącznej powierzchni 445 m².

Tabela nr 5 *Obiekty użyteczności publicznej pokryte płytami azbestowo-cementowymi na terenie Gminy Jelcz-Laskowice*

Lp.	Miejscowość	Kod wyrobu	Powierzchnia [m ²]	Stan płyt	Uwagi
1	Jelcz-Laskowice	W02	445	2	Szkoła
	Razem		445		

4. Analiza aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest

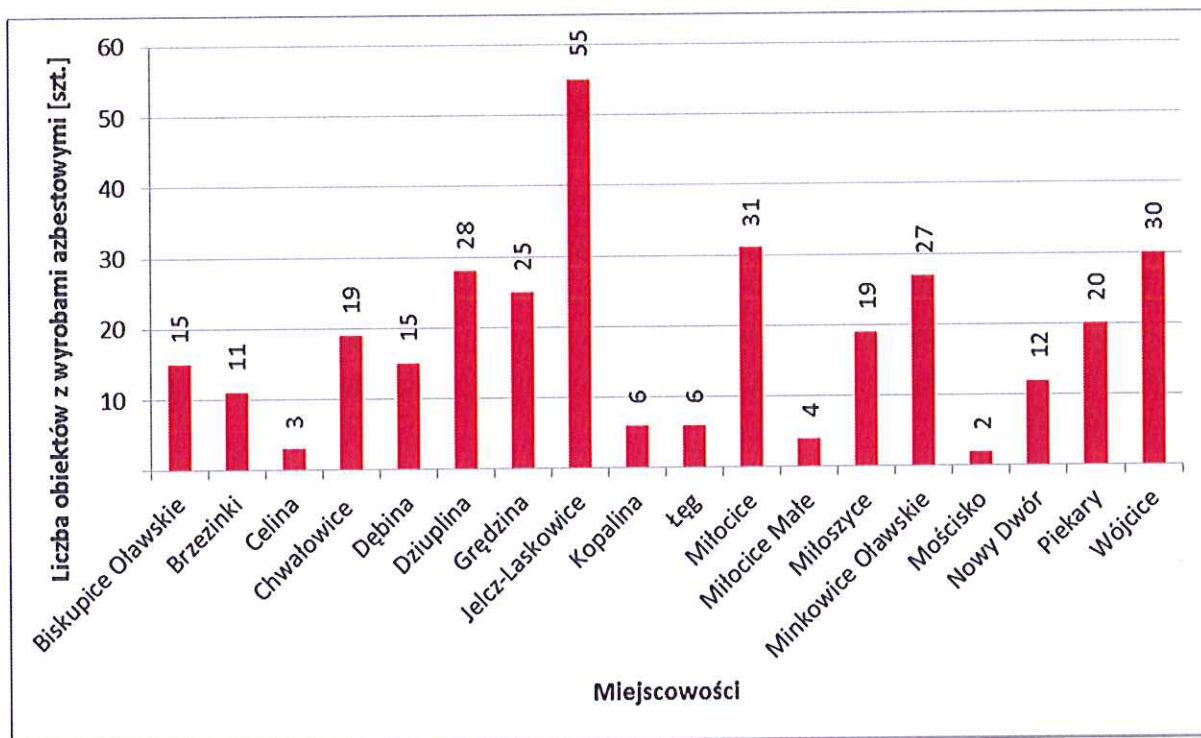
Analiza stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest obejmuje:

- powierzchnie dachów wykonanych z płyt azbestowo-cementowych na terenie poszczególnych miejscowości Gminy Jelcz-Laskowice,
- rodzaje obiektów budowlanych pokrytych wyrobami azbestowymi.

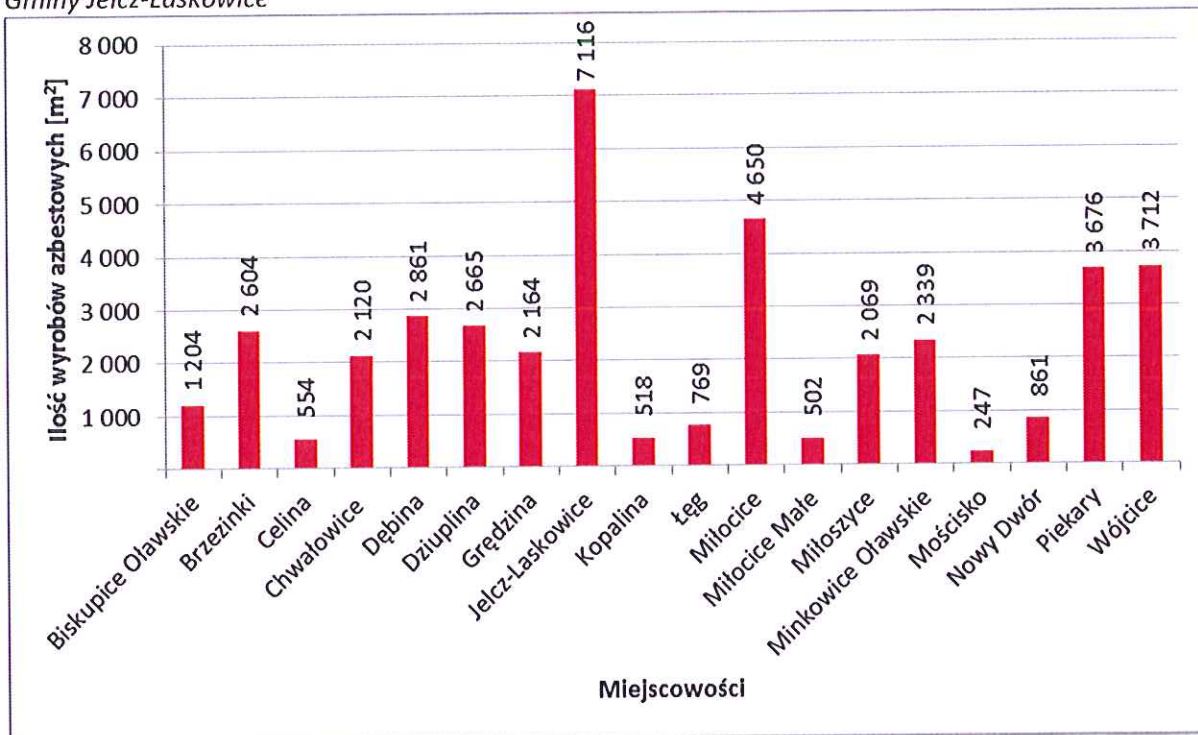
Wykonana inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych położonych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice, wykazała wykorzystywanie 40.631 m² wyrobów azbestowych, stanowiących pokrycia dachowe 328 obiektów. Porównanie liczby obiektów budowlanych oraz powierzchni płyt azbestowo-cementowych zinwentaryzowanych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice przedstawiono na wykresach nr 1 i 2.

Wykres nr 1 Porównanie liczby obiektów budowlanych z wyrobami azbestowymi w poszczególnych miejscowościach Gminy Jelcz-Laskowice

Wykres nr 2 Porównanie ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Jelcz-Laskowice

Najwięcej płyt azbestowo-cementowych [w m²] znajduje się w Jelcz-Laskowice. Stanowią one ponad 17% łącznej ilości płyt azbestowo-cementowych na terenie Gminy Jelcz-Laskowice. Najmniej wyrobów azbestowych zostało zinwentaryzowanych na terenie miejscowości Mościsko.

Łącznie zinwentaryzowano 328 obiekty budowlane, z czego ponad 90% stanowią budynki gospodarcze, prawie 7% mieszkalne, a 2% stanowią budynki mieszkalno-gospodarcze i użyteczności publicznej. Niespełna 1% spośród zinwentaryzowanych budynków pełni inne funkcje.

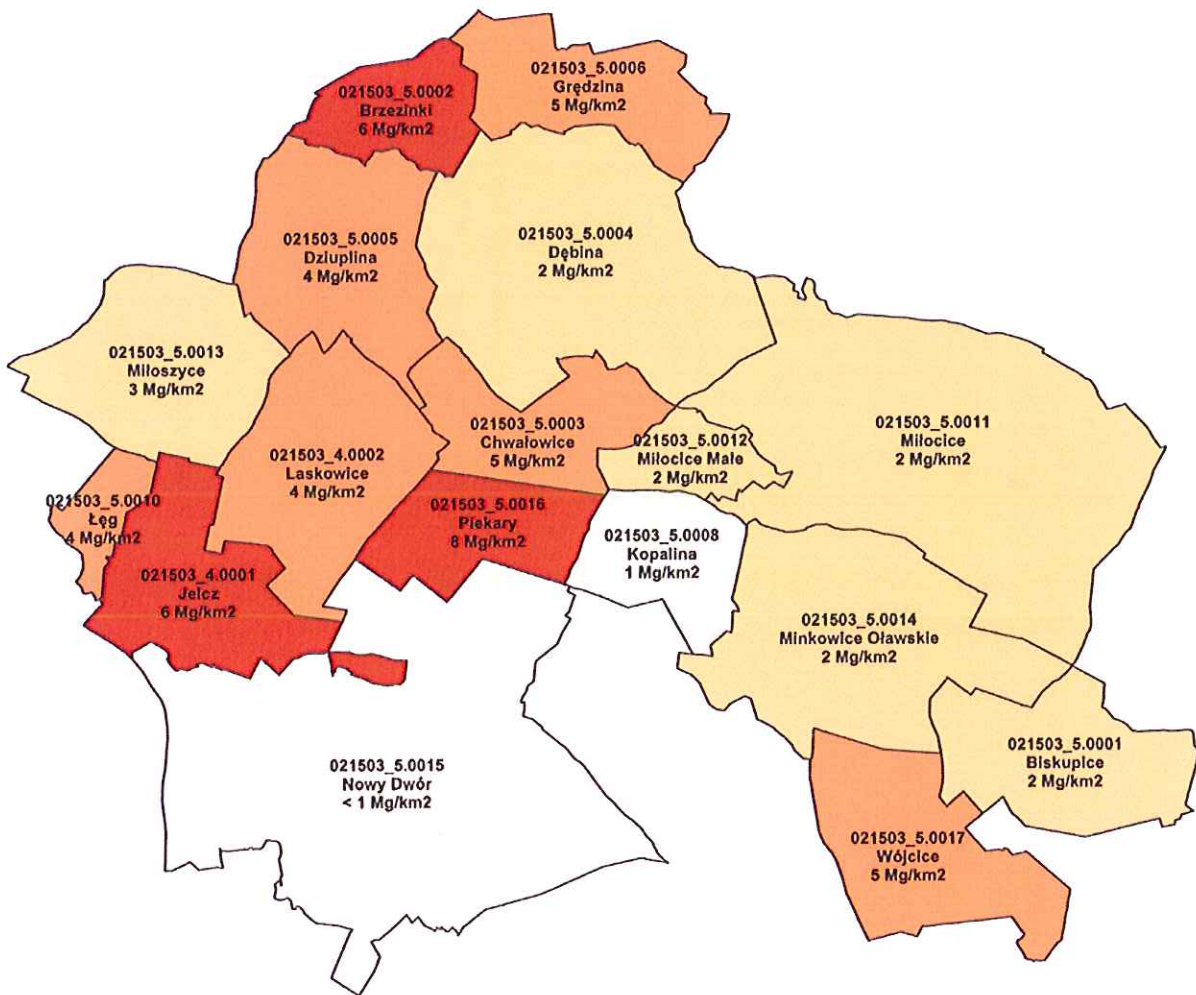
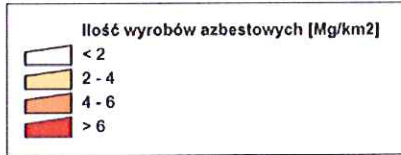
Tabela nr 6 *Funkcje budynków z pokryciem azbestowo-cementowym*

Lp .	Funkcja budynku	Liczba budynków	Powierzchnia [m ²]	Masa [Mg]
1	mieszkalna	22	3 549	39
2	gospodarcza	296	35 795	393
3	mieszkalno-gospodarcza	7	776	9
5	użyteczności publicznej	1	445	5
6	inna	2	66	1
	Razem	328	40 631	447

Na mapie nr 2 przedstawiono rozmieszczenie wyrobów azbestowych w poszczególnych obrębach ewidencyjnych Gminy.

Mapa nr 2 Wyroby azbestowe w obrębach ewidencyjnych Gminy Jelcz-Laskowice

WES 84
POLSKA

W trakcie inwentaryzacji na terenie posesji zinwentaryzowano 9 Mg odpadów zawierających azbest. Zestawienie w podziale na poszczególne miejscowości Gminy Jelcz-Laskowice zostało przedstawione w tabeli nr 7.

Tabela nr 7 Odpady zawierające azbest zgromadzone na posesjach

Lp.	Miejscowość	Liczba obiektów	Powierzchnia płyt azbestowo-cementowych [w m ²]	Masa płyt azbestowo-cement. [w Mg]
1	Chwałowice	2	392	4
2	Dębina	1	37	0,7
3	Jelcz-Laskowice	6	366	4
5	Miłoszyce	2	7	0,2
6	Wójcice	1	3	0,1
	Razem	12	805	9

Na terenie Gminy Jelcz-Laskowice w trakcie prac terenowych oraz na podstawie informacji pozyskanych z Urzędu Miasta i Gminy w Jelcz-Laskowice zostało zinwentaryzowanych 456 Mg wyrobów zawierających azbest.

Tabela nr 8 Podsumowanie wyników inwentaryzacji na terenie Gminy Jelcz-Laskowice

Lp.	Rodzaj wyrobów	Kod wyrobu	Masa [Mg]
1	plyty azbestowo-cementowe płaskie w pokryciach dachów	W01	4
2	plyty azbestowo-cementowe faliste w pokryciach dachów	W02	443
3	plyty azbestowo-cementowe składowane na posesjach	W02	9
	Razem		456

Większość (ponad 97%) stanowią płyty azbestowo-cementowe faliste w pokryciach dachów. Mniej niż 1% stanowią płyty azbestowo-cementowe płaskie w pokryciach dachów, a niecałe 2% to płyty azbestowe składowane na posesjach.

5. Postępowanie z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest

5.1. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców

Agencja Ochrony Środowiska USA (Environmental Protection Agency - EPA) opublikowała szereg dokumentów, w których zawarte są zasady informowania o ryzyku. Powszechnie przyjęto siedem podstawowych zasad:

1. Akceptuj i angażuj społeczność jako równorzędnego partnera.
2. Starannie planuj sposób przekazywania informacji o zagrożeniu, następnie oceniaj wyniki komunikowania się.
3. Uważnie słuchaj tego, co mają ci do przekazania inni.
4. Bądź uczciwy, szczerzy i otwarty.
5. Koordynuj wysiłki i współpracuj z innymi w procesie przekazywania informacji.
6. Nawiązuj współpracę ze środkami masowego przekazu i przekazuj informacje zgodnie z regułami środków masowego przekazu.
7. Mów jasno i życzliwie²⁰.

Powodzenie realizacji działań na rzecz ochrony środowiska i przyrody podejmowanych przez władze Gminy Jelcz-Laskowice, w dużej mierze zależy od świadomości, aktywności i zmiany nawyków lokalnej społeczności. Program edukacyjny realizowany jest przez władze Gminy na różnych płaszczyznach i różnymi metodami poprzez ulotki, foldery, konkursy i festyny.

5.2. Działania informacyjno-edukacyjne wśród mieszkańców Gminy Jelcz-Laskowice

Planowane działania informacyjne o postępowaniu z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest mają na celu przekazanie rzetelnej i wiarygodnej informacji o azbecie. Mogą zostać podjęte z wykorzystaniem istniejących już kanałów dystrybucji:

1. Tablice informacyjne w Urzędzie Miasta i Gminy w Jelcz-Laskowice z notatkami o:
 - a) obowiązkach dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest,
 - b) obowiązku przeprowadzenia inwentaryzacji i złożenia informacji o wyrobach zawierających azbest (załącznik 2),
 - c) obowiązku sporządzenia *oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest* (załącznik 3),
 - d) zagrożeniach i skutkach dla zdrowia ludzi i środowiska przyrodniczego w przypadku niewłaściwego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
 - e) firmach, zajmujących się usuwaniem, zbieraniem, transportem i unieszkodliwianiem odpadów zawierających azbest (dane adresowe i telefon kontaktowy),

²⁰⁾ „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa.”, pod red. Neonili Szeszeni-Dąbrowskiej, Łódź, 2004,

- f) możliwościach finansowego wsparcia i właściwego postępowania w przypadku prac remontowych obejmujących wymianę wyrobów zawierających azbest.
2. Akcje edukacyjne, mające na celu nauczenie młodzieży rozpoznawania wyrobów zawierających azbest, poinformowanie o szkodliwości azbestu dla zdrowia człowieka i środowiska naturalnego oraz konieczności unieszkodliwienia azbestu do końca 2032 r. Akcje te powinny być prowadzone w szkołach w ramach zajęć lekcyjnych.
 3. Konkursy organizowane przez dyrektorów szkół, np. zaprojektowanie ulotki informacyjnej czy plakatu. Praca nagrodzona zostanie powielona w odpowiedniej liczbie egzemplarzy i udostępniona na tablicy w Urzędzie Miasta i Gminy w Jelcz-Laskowice.
 4. Organizowane corocznie festyny oraz koncerty i imprezy okolicznościowe, w trakcie których szczególna uwaga zwrócona będzie na identyfikację „dzikich wysypisk” odpadów azbestowych oraz szkodliwość azbestu dla zdrowia człowieka.

Wszystkie akcje informacyjne i edukacyjne powinny być prowadzone równoległe na stronie internetowej Gminy Jelcz-Laskowice.

5.3. Usuwanie wyrobów zawierających azbest

Wyroby zawierające azbest mogą być bezpiecznie usuwane i eliminowane z terenu Gminy Jelcz-Laskowice przez przedsiębiorstwa, których wykaz jest dostępny w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego.

5.4. Unieszkodliwianie odpadów azbestowych

Najczęściej stosowaną metodą unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest jest ich składowanie. W województwie dolnośląskim funkcjonują: jedno ogólnodostępne składowisko odpadów azbestowych z ograniczeniem terenowym (Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Marcinowie przyjmuje jedynie odpady z terenu gminy Trzebnica), a także jedno ogólnodostępne składowisko - składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu.

Zarządzającym składowiskiem w Trzebczu jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Dąbrowskiego 2, 59-100 Polkowice.

Składowisko w Trzebczu przyjmuje dwa rodzaje odpadów azbestowych:

- materiały izolacyjne zawierające azbest (17 06 01*),
 - materiały konstrukcyjne zawierające azbest (17 06 05*),
- a wolna pojemność kwater według dostępnych danych wynosi 1.000 m³.

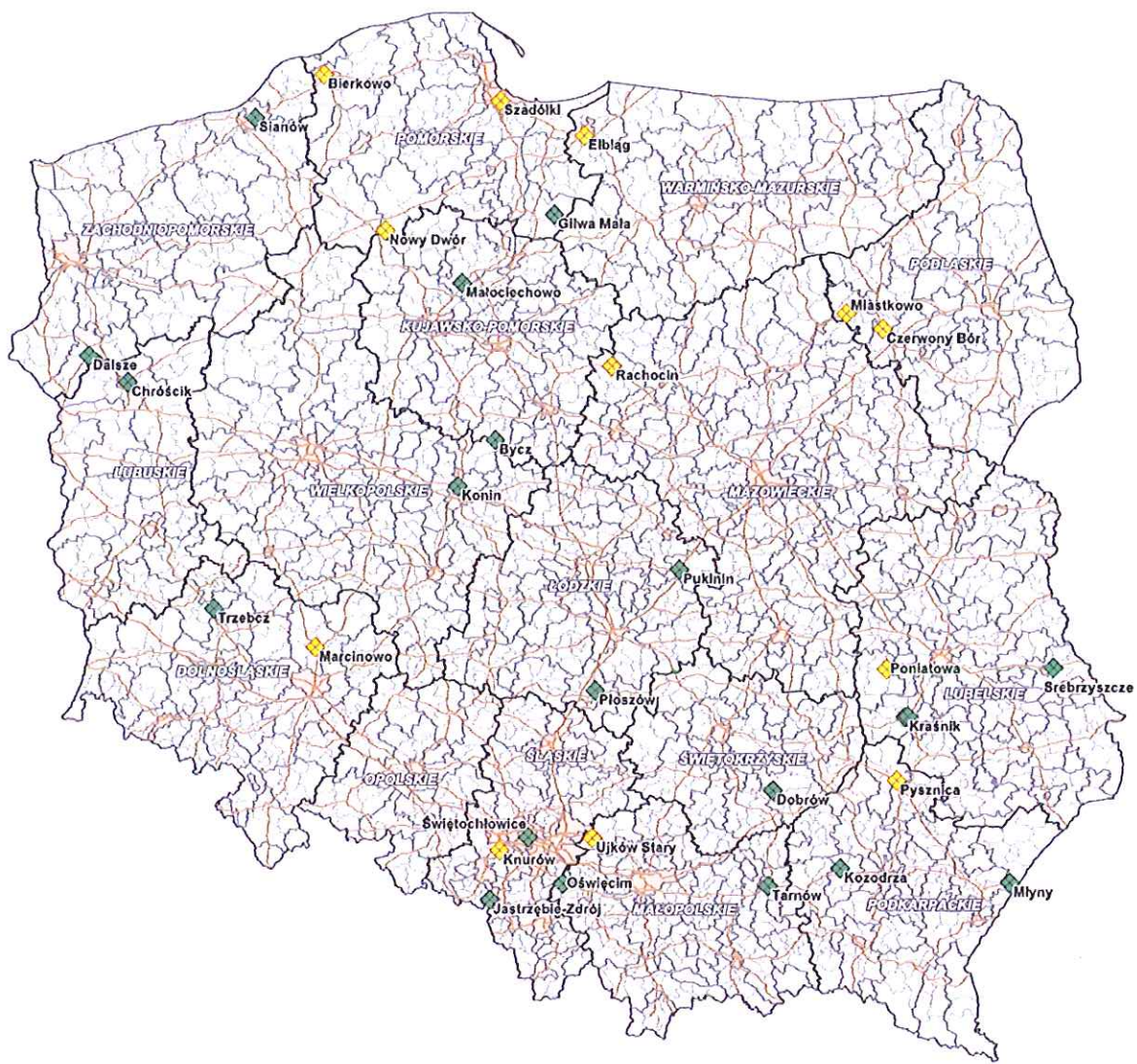
Odległość Gminy Jelcz-Laskowice od składowiska w Trzebczu wynosi ok. 130 km. Koszt składowania odpadów zawierających azbest wynosi 495 zł netto za 1 Mg.

Ze względu na dostępność i odległość składowisk najbardziej dogodnym miejscem unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest i powstałych w wyniku realizacji *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice* jest składowisko w Trzebczu.

Przestrzenne rozmieszczenie składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest w Polsce zostało zamieszczone na mapie nr 3.

Mapa nr 3 Rozmieszczenie składowisk przyjmujących odpady azbestowe w Polsce

Składowiska ogólnodostępne przyjmujące odpady azbestowe

Rodzaj składowiska	
	Ogólnodostępne
	Ogólnodostępne z ograniczeniem terenowym
	Główne drogi
	Główne miasta
	Granice gmin
	Granice powiatów
	Granice województw

6. Harmonogram realizacji Programu

Na mocy polskiego prawa wykorzystywanie azbestu lub wyrobów zawierających azbest zostało dopuszczone w użytkowanych instalacjach lub urządzeniach nie dłużej niż do 31 grudnia 2032 r. Zgodnie z założeniami Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być zakończony do 2032 roku.

Harmonogram realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice podzielono na 2 etapy, tj.:

I etap: lata 2014-2022,

II etap: lata 2023-2032.

Podział ten jest zbieżny z harmonogramem Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. Zdecydowano o przyjęciu analogicznych etapów realizacji zadania w kontekście możliwości monitorowania jego realizacji w porównaniu z programami nadrzędnymi.

Tabela nr 9 Harmonogram realizacji Programu w podziale na 2 etapy

Lp.	Zadania	Etap I	Etap II
		2014-2022	2023-2032
Zadania organizacyjne			
1	Przeprowadzenie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest		
2	Opracowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice		
3	Implementacja danych do bazy azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl)		
4	Stała aktualizacja bazy danych *		
5	Zapewnienie środków finansowych na realizację Programu		
6	Monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych		
7	Aktualizacja Programu		

Lp.	Zadania	Etap I	Etap II
		2014-2022	2023-2032
Zadania informacyjne			
8	Akcje informacyjne wśród mieszkańców dotyczące obowiązków związanych z koniecznością usunięcia wyrobów azbestowych, sposobów i terminów inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz procedur związanych z postępowaniem z azbestem prowadzone poprzez ulotki, broszury, media lokalne (gazety, radio, internet, billboardy i plakaty na terenie Gminy Jelcz-Laskowice).		
Zadania edukacyjne			
9	Akcje edukacyjne prowadzone wśród mieszkańców powinny zostać oparte na edukacji dzieci i młodzieży szkolnej. Akcja edukacyjna powinna być połączona z informacyjną poprzez organizowanie, tzw. imprez ekologicznych, festynów, wystaw, konkursów czy też wycieczek ekologicznych.		
Zadania inwestycyjne			
10	Bezpieczne usunięcie wyrobów azbestowych wraz z wymianą pokryć dachowych.	50%	50%

* W przypadku braku informacji od właścicieli obiektów budowlanych, w których są wykorzystywane wyroby azbestowe, konieczna wydaje się aktualizacja inwentaryzacji w terenie, ponieważ 99% wyrobów wymaga oceny stanu technicznego w ciągu 5 lat.

Inwentaryzacja (zadanie nr 1), *Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice* (zadanie nr 2) oraz opracowanie bazy danych wyrobów zawierających azbest i jej wprowadzenie do bazy azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl) (zadanie nr 3) zostały wykonane w 2014 r., co umożliwiło rozpoczęcie procesu monitorowania procesu usuwania wyrobów azbestowych (zadanie nr 6).

7. Koszty realizacji Programu

Całkowite koszty realizacji *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice* obejmują nakłady poniesione na:

1. akcje informacyjno-edukacyjne,
2. koszty aktualizacji Programu,

3. koszty usunięcia płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych,
4. koszty wykonania nowych pokryć dachowych.

Koszty te będą ponoszone przez osoby fizyczne, przedsiębiorców, osoby prawne oraz Gminę Jelcz-Laskowice w odniesieniu do własnych obiektów.

7.1. Akcje informacyjno-edukacyjne

Zadania organizacyjne, polegające na stałej aktualizacji bazy danych, informowaniu mieszkańców i przedsiębiorców o ich obowiązkach, szkodliwości azbestu oraz możliwościach pozyskania dofinansowania na bezpieczne usuwanie wyrobów zawierających azbest, a także monitorowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych będą wykonane przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Jelcz-Laskowice.

7.2. Aktualizacja Programu

Założono, że w trakcie realizacji *Programu* wykonane zostaną po dwie aktualizacje w I i II etapie realizacji *Programu*, ponieważ 99% zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest został przypisany III stopień pilności usunięcia, czyli wymagana jest ponowna ocena stanu technicznego w ciągu 5 lat.

7.3. Koszty usunięcia i wymiany płyt azbestowo-cementowych z pokryć dachowych obiektów budowlanych

Do oszacowania kosztów usunięcia płyt azbestowo-cementowych z terenu Gminy Jelcz-Laskowice przyjęto, że powierzchnia zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest stanowiących pokrycia dachowe obiektów wynosi 40.631 m².

Założono, że średni koszt demontażu wyrobów azbestowych wynosi 1,20 zł za 1 m², natomiast koszt transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest na składowisku wynosi 380 zł brutto za 1 Mg. Został on wyliczony na podstawie informacji o kosztach usuwania i unieszkodliwiania azbestu proponowanych przez firmy prowadzące działalność w zakresie usuwania i unieszkodliwiania azbestu na terenie województwa dolnośląskiego²¹.

Jako średni koszt zakupu i montażu nowego pokrycia dachowego przyjęto 50 zł brutto za 1 m² nowego pokrycia wykonanego z blachodachówki. Dane te zostały pozyskane od producentów i firm dekarских. W przypadku wykorzystania innych materiałów szacowane koszty mogą ulec zmianie.

²¹⁾ Na podstawie danych BIP Gmin: Oborniki Śląskie, Pielgrzymka, Prusice, Trzebnica i Polkowice

Tabela nr 10 *Nakłady finansowe na usunięcie płyt azbestowo-cementowych stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych (w zł)*

Lp.	tytuł	I etap 2014-2022	II etap 2023-2032	Razem
1	demontaż wyrobów zawierających azbest	24 379	24 379	48 758
2	transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest	84 930	84 930	169 860
3	zakup i montaż nowego pokrycia dachowego	1 015 775	1 015 775	2 031 550
	Razem	1 125 084	1 125 084	2 250 168

Oszacowane koszty usunięcia wyrobów azbestowych z pokryć dachowych obiektów budowlanych wynoszą 2.250.168 zł, w tym ok. 49 tys. zł za demontaż wyrobów azbestowych i ok. 170 tys. zł za transport i unieszkodliwienie odpadów azbestowych na uprawnionym składowisku.

7.4. Koszty transportu i unieszkodliwienia wyrobów azbestowych składowanych na posesjach

Do oszacowania kosztów transportu i unieszkodliwienia wyrobów azbestowo-cementowych na uprawnionym składowisku przyjęto, że ilość zinwentaryzowanych składowanych wyrobów zawierających azbest wynosi 805 m², co po przeliczeniu daje 9 Mg. Założono, że średni koszt transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest na składowisku wynosi 380 zł brutto za 1 Mg. Przyjęto, iż wszystkie odpady azbestowe zostaną usunięte w I etapie realizacji *Programu*, a oszacowany koszt ich transportu i unieszkodliwienia wynosi 3.365 zł (według cen z 2014 r.).

7.5. Całkowite koszty realizacji *Programu*

Całkowite koszty realizacji *Programu* w latach 2014-2032 obejmują nakłady finansowe na akcje informacyjno-edukacyjne, aktualizację *Programu*, usunięcie i wymianę pokryć dachowych.

Tabela nr 11 Szacunkowe całkowite koszty realizacji Programu (w zł)

Lp.	Tytuł	Etap I	Etap II	Razem
1	akcje informacyjno- edukacyjne dla mieszkańców Gminy Jelcz- Laskowice	10 000	10 000	20 000
2	aktualizacja Programu	10 000	10 000	20 000
3	wymiana pokryć dachowych	1 125 084	1 125 084	2 250 168
4	transport i unieszkodliwienie wyrobów azbestowych składowanych na posesjach	3 365	0	3 365
	Razem	1 148 449	1 145 084	2 293 533

Prognozowane całkowite koszty realizacji Programu w latach 2014-2032 wynoszą ponad 2.293.533 zł, z czego ponad 98% stanowią koszty wymiany pokryć dachowych.

8. Źródła finansowania realizacji Programu

W wyniku analizy dostępnych instrumentów finansowania ochrony środowiska wybrano te, które mogą zostać wykorzystane w celu dofinansowania realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice oraz opracowano prognozowaną strukturę finansowania realizacji Programu.

Możliwymi źródłami finansowania realizacji Programu są środki własne Gminy Jelcz-Laskowice, środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, kredyty preferencyjne z Banku Ochrony Środowiska oraz Banku Gospodarki Żywnościowej.

8.1. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
ul. Jastrzębia 24, 53-148 Wrocław
tel. 71 333 09 30, faks 71 332 37 76
e-mail: poczta@fos.wroc.pl
www.wfosigw.wroclaw.pl

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w ramach realizacji zadań priorytetowych w dziedzinie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi przewiduje dofinansowanie usuwania odpadów niebezpiecznych, w tym:

odpadów medycznych, odpadów przemysłowych oraz odpadów zawierających azbest z uwzględnieniem działań wynikających z przyjętych programów usuwania azbestu (priorytet 2.4).

Wsparcie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu jest udzielane w oparciu o zasady regulaminu konkursu na realizację przedsięwzięć zgodnych z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie województwa dolnośląskiego. Program realizowany jest w latach 2014-2015, a jego planowany budżet w tym okresie wynosi 3.316.942 mln zł, w tym 85% stanowią środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, a 15% stanowi wkład własny jst. Kwota dofinansowania nie może przekroczyć 680 zł za 1 Mg unieszkodliwionego odpadu.

Beneficjentami konkursu mogą być jednostki samorządu terytorialnego, które przeprowadziły inwentaryzację wyrobów zawierających azbest i posiadają aktualny, zatwierdzony przez odpowiedni organ, program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Dofinansowanie obejmuje działania związane z demontażem, zbieraniem, transportem oraz unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest.

Do zadań wnioskującej jednostki należy pośrednictwo w przekazywaniu dofinansowania ostatecznemu odbiorcy, jak również wybór Wykonawcy prac, zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych.

8.2. Instrumenty oferowane przez BOŚ we współpracy z WFOŚiGW we Wrocławiu²²

Oddział BOŚ we Wrocławiu

50-088 Wrocław, ul. Swobodna 1

tel. 71 324 01 01, faks 71 344 36 20

e-mail: wroclaw@bosbank.pl

BOŚ Oddział we Wrocławiu współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w zakresie preferencyjnego kredytowania inwestycji polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest i realizowanych na terenie województwa dolnośląskiego.

Dotychczas kredyty preferencyjne z dopłatami do oprocentowania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu były przeznaczone dla osób fizycznych, osób prawnych (z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego) oraz wspólnot mieszkaniowych, będących właścicielami lub zarządcami budynków, a także dla ich współwłaścicieli lub użytkowników (pod warunkiem zgody właścicieli budynków).

²²⁾ Na podstawie oferty BOŚ Bank S.A.

Warunki kredytowania były następujące:

1. oprocentowanie: zmienne [WIBOR 1M pomniejszony o 1,25 pp., lecz nie mniej niż 3,5% w skali roku],
2. kwota kredytu: do 90% kosztów zadania, lecz nie więcej niż 100.000 zł
3. okres kredytowania: do 5 lat,
4. okres karencji: do 6 miesięcy licząc od daty zakończenia zadania określonej w umowie kredytu,
5. prowizja: dla osób fizycznych, mikroprzedsiębiorstw, wspólnot mieszkaniowych wynosi od 1,5% kwoty kredytu, jednak nie mniej niż 200 zł, natomiast dla podmiotów segmentu korporacji i finansów publicznych – od 1,5% kwoty kredytu, jednak nie mniej niż 1.000 zł,
6. przedmiot kredytowania: eliminacja odpadów azbestowych z obiektów budowlanych i tymczasowych obiektów budowlanych, obejmująca demontaż wyrobów budowlanych z powierzchni dachowych zawierających azbest, transport i unieszkodliwienie odpadów azbestowych.

Obecnie, zgodnie z informacją zamieszczoną na stronie internetowej BOŚ z uwagi na fakt, iż oferta kredytowa jest zróżnicowana w zależności od województwa, w którym realizowana jest inwestycja, informacje o kredytach preferencyjnych udzielanych we współpracy z WFOŚiGW udzielane są bezpośrednio w placówkach banku i u Głównych Ekologów ds. Klientów Detalicznych oraz Głównych Ekologów ds. Klientów Korporacyjnych.

Osobą do kontaktu dla województwa dolnośląskiego jest:

Radosław Stępczyński

61 841 08 81, kom. 515-011-635, radoslaw.stepczynski@bosbank.pl

Placówka w Poznaniu

60-529 Poznań

ul. J. Dąbrowskiego 79A

8.3. Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

8 kwietnia 2014 r. uchwałą Nr 5541/IV/14 Zarząd Województwa Dolnośląskiego przyjął dokument pn. *Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego*. Projekt został przekazany do Komisji Europejskiej i tym samym rozpoczął się ostatni etap prac nad Programem, którym są negocjacje ostatecznego kształtu dokumentu z Komisją.

Zgodnie z zapisami *Projektu* w ramach osi priorytetowej 4 – Środowisko i zasoby, priorytetu inwestycyjnego 4.1 – Gospodarka odpadami, wspierane będą projekty dot.

unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych, przede wszystkim kompleksowe programy usuwania i unieszkodliwiania azbestu.

Do potencjalnych beneficjentów, którzy będą mogli ubiegać się o dofinansowanie należą:

1. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.
2. Jednostki organizacyjne jst.
3. Podmioty świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami w ramach realizacji zadań jednostek samorządu terytorialnego.
4. Spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.
5. Organizacje pozarządowe
6. MŚP.
7. TBS.
8. Organizacje badawcze i konsorcja naukowe.

8.4. Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.

*Bank BGŻ S.A.
ul. Kasprzaka 10/16, 01-211 Warszawa
tel. 22 8604000, faks 228605000
www.bgz.pl*

Bank Gospodarki Żywnościowej (BGŻ) współpracuje z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych. Podstawą do udzielania przez ARiMR pomocy ze środków krajowych, w tym dopłat do oprocentowania kredytów, jest *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań ARiMR (Dz.U. Nr 22, poz. 121. z późn. zm.)*.

Podmiotami uprawnionymi do ubiegania się o kredyt preferencyjny są:

1. osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, z wyłączeniem emerytów i rencistów,
2. osoby prawne,
3. jednostki organizacyjne, nie posiadające osobowości prawnej.

Przedmiotem kredytowania w ramach linii o symbolu **nIP** zgodnie z *Warunkami i zasadami udzielania kredytów na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, działach specjalnych produkcji rolnej i przetwórstwie produktów rolnych* m.in. mogą być objęte koszty rozbiórki i unieszkodliwienia materiałów szkodliwych, w tym wyrobów azbestowych, pod warunkiem realizowania inwestycji polegającej na budowie, przebudowie lub remoncie obiektów służących do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej.

Warunki kredytowania są następujące:

1. oprocentowanie: zmienne, ustalane w oparciu o aktualną stopę redyskonta, nie mniej niż 2%,
2. kwota kredytu: nie może przekroczyć:
 - a. 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i wynosić więcej niż 4.000.000 zł,
 - b. 70% wartości nakładów inwestycyjnych na działy specjalne produkcji rolnej i wynosić więcej 8.000.000 zł,
 - c. 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie produktów rolnych i wynosić więcej niż 16.000.000 zł,
 - d. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) i b) nie może przekroczyć 8.000.000 zł,
 - e. łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt a) - c) nie może przekroczyć 16.000.000 zł.
3. okres kredytowania: do 8 lat,
4. okres karencji: do 2 lat.

8.5. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

*Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Biuro Powiatowe w Zgorzelcu
ul. Bohaterów II Armii WP 8, 59-900 Zgorzelec
tel.: 75 775 71 68, faks: 75 775 17 14
www.arimr.gov.pl
e-mail: info@arimr.gov.pl*

W dniu 15 kwietnia 2014 Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, przedłożonego przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi. Przyjęcie uchwały umożliwiło rozpoczęcie negocjacji z Komisją Europejską. Program ten jest kontynuacją PROW 2007-2013.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020 jest podstawowym elementem II filara Wspólnej Polityki Rolnej i jest też jedną z części Umowy Partnerstwa.

W ramach PROW 2014-2020 przewidziano działanie pn. Inwestycje w środki trwałe, podzadanie 7.5.1. *Pomoc na inwestycje w gospodarstwach rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych)*. Zapisy dokumenty nie są aktualnie uszczegółowione, stąd też nie wiadomo, czy w ramach realizacji zadania do kosztów kwalifikowanych należy będzie demontaż i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest. Kwestię tę regulować będą akty wykonawcze, przyjęte po zatwierdzeniu dokumentacji przez KE.

8.6. Struktura finansowania realizacji Programu

Do opracowania prognozowanej struktury finansowania Programu przyjęto następujące założenia:

1. Z budżetu Gminy Jelcz-Laskowice finansowane będą akcje informacyjno-edukacyjne oraz aktualizacja bazy danych o wyrobach azbestowych.
2. Środki przewidziane w budżecie gminy w każdym roku realizacji Programu będą wynosiły ok. 2 tys. zł (poza usuwaniem wyrobów azbestowych z obiektów, będących własnością Gminy Jelcz-Laskowice).
3. Około 30% płyt azbestowo-cementowych przewidzianych do usunięcia w danym roku zostanie usunięta i unieszkodliwiona przez właścicieli obiektów z wykorzystaniem dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska.
4. Około 5% płyt azbestowo-cementowych przewidzianych do usunięcia w danym roku zostanie usunięta i unieszkodliwiona przez właścicieli obiektów z wykorzystaniem preferencyjnego dofinansowania z Banku Ochrony Środowiska i Banku Gospodarki Żywnościowej.
5. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska w kolejnych latach będą oferowały dofinansowanie zadań, polegających na bezpiecznym usuwaniu azbestu.
6. Oferty Banku Ochrony Środowiska i Banku Gospodarki Żywnościowej w kolejnych latach będą obejmowały kredyty, z których można sfinansować zakup i montaż nowego pokrycia dachowego.

Tabela nr 12 Prognozowana struktura finansowania realizacji Programu (w zł)

Lp.	Potencjalne źródło finansowania	2014-2022	2023-2032	Razem
1	Budżet Gminy Jelcz-Laskowice	20 000	20 000	40 000
2	Środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska	32 793	32 793	65 586
3	Kredyty w BOŚ i BGŻ	56 254	56 254	112 508
4	Środki własne właścicieli obiektów	1 039 402	1 036 037	2 075 439
	Razem	1 148 449	1 145 084	2 293 533

9. Monitoring procesu realizacji Programu

Monitoring realizacji zadań Programu obejmuje gromadzenie i przetwarzanie informacji o usuwaniu wyrobów zawierających azbest, a w szczególności:

1. wyników przeprowadzonych inwentaryzacji wyrobów azbestowych, ich stanu technicznego i lokalizacji na terenie Gminy Jelcz-Laskowice,
2. ilości usuniętych wyrobów i wytworzonych odpadów zawierających azbest.

Monitoring Programu prowadzony będzie z wykorzystaniem bazy danych.

Monitoring realizacji Programu pozwoli na bieżącą analizę oraz kontrolę zgodności założonego harmonogramu wykonania zadań z faktycznymi działaniami podejmowanymi przez właścicieli poszczególnych obiektów. Każda zmiana w zakresie liczby budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, ilości czy też stanu wyrobów zawierających azbest zgłoszona przez właściciela budynku czy wykorzystującego wyroby azbestowe, zostanie naniesiona w bazie danych prowadzonej w Urzędzie Miasta i Gminy w Jelcz-Laskowice, co umożliwi bieżącą aktualizację bazy.

W celu efektywnego monitorowania przyjęto wskaźniki, służące ocenie wdrażania Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice.

Tabela nr 13 Wskaźniki oceny wdrażania Programu

Lp.	Wskaźniki oceny	Jednostka
1	Masa wyrobów zawierających azbest na 1 km ² powierzchni gminy	Mg/km ²
2	Masa unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg/rok
3	Liczba „dzikich wysypisk” z odpadami azbestowymi	szt.

Na podstawie bazy danych o lokalizacji i powierzchni pokryć dachowych wykonanych z płyt azbestowo-cementowych oraz proponowanych powyżej wskaźników oceny wdrażania Programu, możliwe będzie monitorowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice, jak również realizacja zadań określonych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Dla aktualnego stanu użytkowania wyrobów zawierających azbest, stanowiącego podstawę do opracowania niniejszego Programu, wartości wskaźników monitorowania przedstawiają się następująco:

1. wskaźnik masy wyrobów zawierających azbest na 1 km² powierzchni Gminy Jelcz-Laskowice powinien ulegać zmniejszeniu w każdym roku realizacji *Programu*, począwszy od wartości bazowej wynoszącej 3 Mg/km² w 2014 r.
2. wskaźnik masy unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest w [Mg/rok] w każdym roku realizacji poszczególnych etapów *Programu* powinien wynosić odpowiednio ok. 25 Mg/rok.
3. wskaźnik liczby „dzikich wysypisk” z odpadami azbestowymi na terenie Gminy Jelcz-Laskowice w roku bazowym wynosi 0. Jest to szczególnie wrażliwy wskaźnik w monitorowaniu bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest. Należy zwrócić szczególną uwagę, m.in. poprzez działania informacyjno - edukacyjne, aby wyroby azbestowe po zdemontowaniu trafiły na składowisko, przyjmujące odpady azbestowe.

10. Podsumowanie

Głównym celem opracowania *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Jelcz-Laskowice* jest zaplanowanie usunięcia wyrobów azbestowych z terenu gminy i ich bezpieczne unieszkodliwienie do końca 2032 r.

Wykorzystując wyniki spisu z natury oraz dostępne źródła danych stwierdzono, iż:

1. Na terenie wszystkich miejscowości Gminy Jelcz-Laskowice znajduje się 328 obiektów budowlanych, których pokrycia dachowe zostały wykonane z użyciem wyrobów zawierających azbest.
2. Powierzchnia dachów, o których mowa w punkcie 1, wynosi 40.631 m² (447 Mg) i są to płyty azbestowo-cementowe faliste i płaskie.
3. Stan techniczny 99% wyrobów, o których mowa w punktach 1 i 2, jest dobry.
4. Zinventaryzowano 9 Mg wyrobów zawierających azbest i składowanych na posesjach.
5. Na terenie Gminy Jelcz-Laskowice nie są wykorzystywane rury azbestowo-cementowe.
6. Na terenie Gminy Jelcz-Laskowice nie ma dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest.

Łącznie zostało zinventaryzowanych 456 Mg wyrobów zawierających azbest.

Proces usuwania wyrobów zawierających azbest powinien być zakończony do końca 2032 r. Przyjęto harmonogram zgodny z *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*, w podziale na zadania organizacyjne, edukacyjne, informacyjne i inwestycyjne.

Na podstawie wyników inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych przyjęto, iż w każdym roku realizacji *Programu* powinno być usuwane i unieszkodliwiane ok. 25 Mg odpadów z wyrobów zawierających azbest.

Za usunięcie wyrobów azbestowych odpowiedzialni są właściciele i użytkownicy obiektów, w których wykorzystywane są wyroby azbestowe. Mogą oni uzyskać dofinansowanie do usuwania wyrobów azbestowych, ale brak jest mechanizmów dofinansowania usuwania azbestu dla indywidualnych gospodarstw domowych w zakresie zakupu i montażu nowego pokrycia dachowego. Są to znaczące koszty, które w głównej mierze będą ponoszone przez osoby prywatne, co w znacznym stopniu może ograniczyć tempo realizacji *Programu*.

Odpady azbestowe z terenu Gminy Jelcz-Laskowice mogą być przyjmowane na składowisku w Trzebczu, a także na pozostałych ogólnodostępnych składowiskach w Polsce.

Oszacowane koszty usunięcia wyrobów zawierających azbest (łącznie z zakupem i montażem nowych pokryć dachowych) wynoszą ponad 2.250.000 zł. Koszty wymiany pokryć dachowych będą ponoszone przez właścicieli obiektów. Należy podkreślić, iż koszty usunięcia azbestu oraz zakupu i montażu nowych pokryć dachowych stanowią ponad 98% kosztów realizacji *Programu*. Możliwe jest również wykorzystanie źródeł zewnętrznych finansowania części działań, polegających na bezpiecznym usuwaniu wyrobów azbestowych, tj. funduszy własnych Gminy Jelcz-Laskowice, środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, kredytów preferencyjnych z Banku Ochrony Środowiska S.A i Banku Gospodarki Żywnościowej.

Wskazane jest podjęcie działań, mających na celu podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów azbestowych, zwłaszcza w trakcie akcji informacyjnych i edukacyjnych. Ważne jest dokonanie wyboru grupy docelowej ww. akcji.

Monitoring *Programu* powinien być prowadzony z wykorzystaniem dostępnych i nowych danych, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami dla oceny wdrażania *Programu*.

11. Wykorzystane akty prawne i materiały

Akty Prawne

1. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20 z późn. zm.,
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Dz. U. z 2013 r., poz. 21,
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 i 1238 oraz z 2014 r. poz. 40 i poz. 47,
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych, Dz. U. Nr 227, poz. 1367 z późn. zm.,
5. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów, Dz. U. Nr 216, poz. 1824,
6. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, Dz. U. Nr 162, poz. 1089,
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, Dz. U., poz. 817,
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, Dz. U. z 2011 r. Nr 8, poz. 31,
9. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest, Dz. U. nr 71, poz. 649,
10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.,
11. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów, Dz. U. Nr 249, poz. 1673,
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów, Dz. U., poz. 523,
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów, Dz. U. Nr 112, poz. 1206,
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, Dz. U. Nr 124, poz. 1033,
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, Dz. U. z 2013 r., poz. 24,
16. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest, Dz. U. z 2013 r., poz. 25,
17. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR, Dz. U., poz. 192,
18. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie świadectwa dopuszczenia pojazdu ADR, Dz. U. 2014, poz. 26,

19. Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie egzaminów dla kierowców przewożących towary niebezpieczne, Dz. U. z 2014 r., poz. 304,
20. Oświadczenie Rządowe z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r., Dz. U. Nr 110, poz. 641.

Materialy, opracowania i dokumenty

21. „Azbest. Ekspozycja zawodowa i środowiskowa.”, red. Neonila Szeszenia-Dąbrowska, Łódź, 2004,
22. „Bezpieczne postępowania z azbestem i materiałami zawierającymi azbest”, red. Jerzy Dyczek, Materiały specjalistycznego kursu szkoleniowego, AGH, Kraków, 26-27.06.2003,
23. „Zbiór przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2001,
24. Bank Danych Lokalnych, www.stat.gov.pl,
25. Baza azbestowa, www.bazaazbestowa.gov.pl,
26. Gminny plan usuwania wyrobów zawierających azbest – wzór, Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 2007,
27. Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice,
28. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, Warszawa, 2010,
29. Strona internetowa ARiMR, www.arimr.gov.pl,
30. Strona internetowa BGŻ, www.bgz.pl,
31. Strona internetowa BOŚ, www.bosbank.pl,
32. Strona internetowa Gminy Jelcz-Laskowice, www.Jelcz-Laskowice.pl,
33. Strona internetowa WFOŚiGW we Wrocławiu, www.fos.wroc.pl,
34. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego 2012.

12. Spis tabel, wykresów, map i załączników

Spis tabel

Tabela nr 1 Płyty azbestowo-cementowe stanowiące pokrycia dachowe obiektów budowlanych	22
Tabela nr 2 Wyniki inwentaryzacji dachów z płyt azbestowo-cementowych w podziale na miejscowości Gminy Jelcz-Laskowice	23
Tabela nr 3 Wyniki inwentaryzacji dachów obiektów budowlanych według stopni pilności usunięcia wyrobów azbestowych z terenu Gminy Jelcz-Laskowice	26
Tabela nr 4 Struktura własnościowa obiektów, w których są wykorzystywane wyroby azbestowe	27
Tabela nr 5 Obiekty użyteczności publicznej pokryte płytami azbestowo-cementowymi na terenie Gminy Jelcz-Laskowice	27
Tabela nr 6 Funkcje budynków z pokryciem azbestowo-cementowym	30
Tabela nr 7 Odpady zawierające azbest zgromadzone na posesjach	32
Tabela nr 8 Podsumowanie wyników inwentaryzacji na terenie Gminy Jelcz-Laskowice	32
Tabela nr 9 Harmonogram realizacji Programu w podziale na 2 etapy	37
Tabela nr 10 Nakłady finansowe na usunięcie płyt azbestowo-cementowych stanowiących pokrycia dachowe obiektów budowlanych (w zł).....	40
Tabela nr 11 Szacunkowe całkowite koszty realizacji Programu (w zł)	41
Tabela nr 12 Prognozowana struktura finansowania realizacji Programu (w zł).....	46
Tabela nr 13 Wskaźniki oceny wdrażania Programu	47

Spis wykresów

Wykres nr 1 Porównanie liczby obiektów budowlanych z wyrobami azbestowymi w poszczególnych miejscowościach Gminy Jelcz-Laskowice	29
Wykres nr 2 Porównanie ilości wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Jelcz-Laskowice	29

Spis map

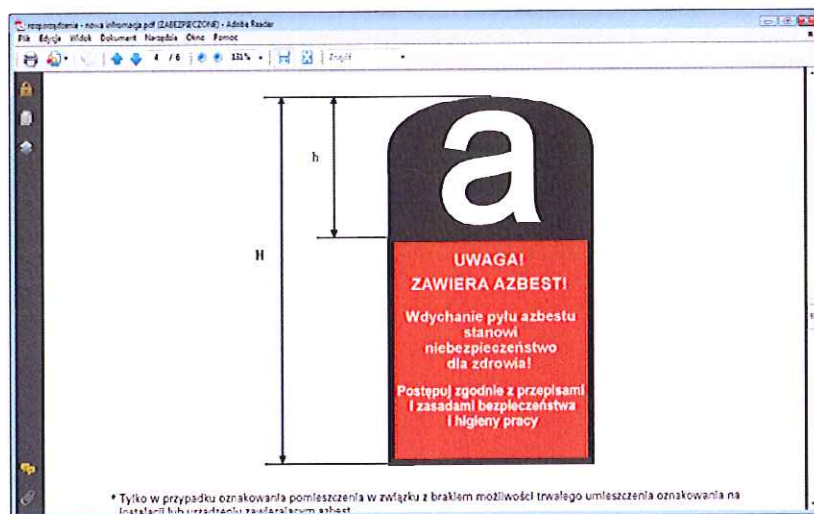
Mapa nr 1 Szczegółowa mapa rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Jelcz-Laskowice.....	25
Mapa nr 2 Wyroby azbestowe w obrębach ewidencyjnych Gminy Jelcz-Laskowice	31
Mapa nr 3 Rozmieszczenie składowisk przyjmujących odpady azbestowe w Polsce	36

Spis załączników

Załącznik 1. Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest, rur azbestowo-cementowych oraz dróg utwardzonych odpadami azbestowymi.....	55
Załącznik 2. Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest.....	56
Załącznik 3. Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.....	57
Załącznik 4. Wzór informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.....	59
Załącznik 5. Karta ewidencji odpadu	61
Załącznik 6. Karta przekazania odpadu	62
Załącznik 7. Szczegółowe zestawienie wyników inwentaryzacji	63

Załącznik 1. Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest, rur azbestowo-cementowych oraz dróg utwardzonych odpadami azbestowymi

Pomieszczenie zawiera azbest*

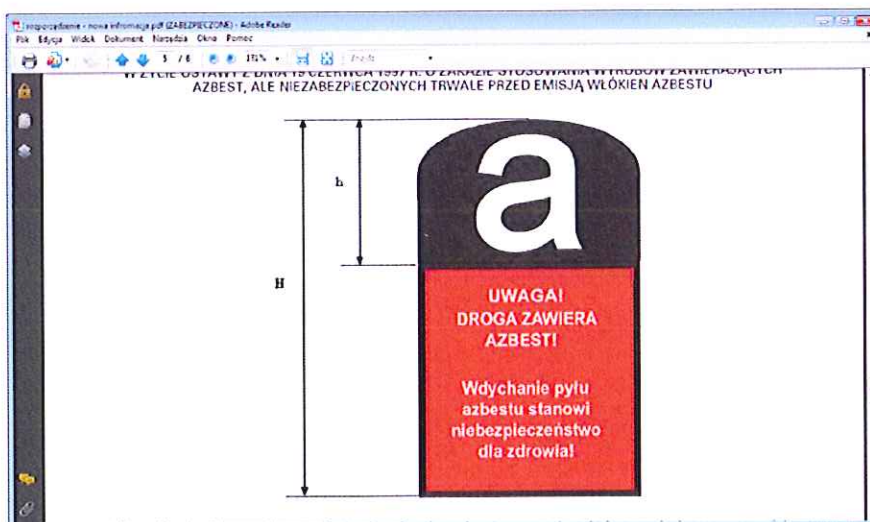

* Tylko w przypadku oznakowania pomieszczenia w związku z brakiem możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest.

Wszystkie instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i 1/2H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny;
- 3) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot "zawiera azbest" powinien być zastąpiony zwrotem "zawiera krokidolit/azbest niebieski".

Wzór oznakowania dróg utwardzonych odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczonych trwale przed emisją włókien azbestu

Wszystkie drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu, powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 30 cm wysokości (H) i 1/2H szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
 - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę "a" w białym kolorze na czarnym tle,
 - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny.

Załącznik 2. Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:

.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....

3. Rodzaj zabudowy³⁾

4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾

5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾

6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:

7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:

8. Stopień pilności⁷⁾:

9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾:

a) nazwa i numer dokumentu:

b) data ostatniej aktualizacji:

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:

11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:

.....
(podpis)

data

¹⁾ Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.

²⁾ Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.

³⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

⁴⁾ Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

⁵⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
- drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.

⁶⁾ Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).

⁷⁾ Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649 oraz z 2010 r. Nr 162, poz. 1089).

⁸⁾ Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

Załącznik 3. Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

OCENA stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾:

Numer działki ewidencyjnej²⁾:

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾:

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾:

Ilość wyrobów⁴⁾:

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾:

Grupa/ nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1 000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieuszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	

V	Wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej		
21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stale lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nie użytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup, należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel/Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

¹⁾ Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.

²⁾ Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.

³⁾ Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.

⁴⁾ Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).

⁵⁾ Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

Załącznik 4. Wzór informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska

Gmina:

Informacje za okres:

Powiat:

określające stan na dzień:

Województwo:

Dział 1. Informacje dotyczące azbestu

Lp.	Opis pola	Informacje
Informacje ogólne		
1	Rok, którego dotyczą informacje ¹⁾	
2	Identyfikator województwa ¹⁾	
3	Identyfikator powiatu ¹⁾	
4	Identyfikator gminy ¹⁾	
5	Rodzaj gminy ^{1), 2)}	
Informacje dotyczące wyrobu zawierającego azbest		
6	Miejscowość, w której wyrób jest zlokalizowany ¹⁾	
7	Ulica ¹⁾	
8	Numer domu	
9	Numer działki ewidencyjnej ³⁾	
10	Obręb ewidencyjny ^{1), 4)}	
11	Rodzaj zabudowy ⁵⁾	
12	Nazwa miejsca lub urządzenia lub instalacji	
13	Nazwa i rodzaj wyrobu ⁶⁾	
14	Przewidywany termin usunięcia wyrobu	
15	Ilość posiadanego wyrobu ⁷⁾	
16	Ilość odpadów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia ⁸⁾	
17	Stopień pilności ⁹⁾	
18	Nazwa i numer dokumentu, na którym jest oznaczone miejsce występowania wyrobu	
19	Data ostatniej aktualizacji dokumentu	
Informacje dotyczące wprowadzania i zmian informacji		
20	Data wprowadzenia informacji	
21	Data ostatniej zmiany informacji	
22	Imię i nazwisko osoby dokonującej wpisu do rejestru	

Objaśnienia:

1) Zgodne z krajowym rejestrem urzędowym podziału terytorialnego kraju, o którym mowa w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591 oraz z 2013 r. poz. 2), zwanym dalej „rejestrem TERYT”.

2) Należy podać rodzaj gminy: miejska, wiejska, miejsko-wiejska, zgodnie z rejestrem TERYT.

3) Należy podać numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.

4) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.

5) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.

6) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty azbestowo-cementowe faliste stosowane w budownictwie,
- rury i złącza azbestowo-cementowe,
- rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
- izolacje natryskowe wykonane środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,

- drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20, z późn. zm.), po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
 - drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, które nie zostały zabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.
- 7) Ilość wyrobu należy podać w jednostce właściwej dla danego wyrobu (kg, m², m³, m, km).
- 8) Ilość odpadu należy podać w jednostce właściwej dla danego odpadu (kg).
- 9) Określony na podstawie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest, o której mowa w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649, z późn. zm.).

Byłobla

Załącznik 5. Karta ewidencji odpadu

KARTA EWIDENCJI ODPADU ¹⁾					Nr karty		Rok kalendarzowy			
Kod odpadu ²⁾										
Rodzaj odpadu ²⁾										
Procentowa zawartość PCB w odpadzie ³⁾										
Posiadacz odpadów ⁴⁾										
Adres posiadacza odpadów ⁵⁾										
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		Faks służbowy		
Ulica			Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy			
Miejsce prowadzenia działalności ⁵⁾										
Województwo		Gmina		Miejscowość		Telefon służbowy		Faks służbowy		
Ulica			Nr domu		Nr lokalu		Kod pocztowy			
Działalność w zakresie: ⁷⁾										
W ☐			Zb ☐		Od ☐		Un ☐		Ok ☐	
Gospodarowanie odpadami										
Miesiąc	Masa wytworzonych odpadów [Mg] ^{8, 9)}	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg] ^{8, 10, 11)}	Masa przyjętych odpadów [Mg] ⁸⁾	Nr karty przekazania odpadu ¹²⁾	We własnym zakresie			Odpady przekazane		Imię i nazwisko osoby sporządzającej
					masa [Mg] ^{8, 13)}	metoda odzysku R ¹⁴⁾	metoda unieszkodliwiania D ¹⁵⁾	masa [Mg] ⁸⁾	nr karty przekazania odpadu ¹⁶⁾	

Objaśnienia:

- 1) W przypadku wytwarzania, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów należy sporządzać osobną kartę ewidencji odpadu dla każdego miejsca prowadzenia działalności, z wyjątkiem usług, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 22 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. W przypadku odbierania odpadów komunalnych należy sporządzić osobno kartę dla każdej gminy, z terenu której odpady komunalne są odbierane. Nie dotyczy komunalnych osadów ściekowych stosowanych w celach, o których mowa w art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, prowadzącego zakład przetwarzania, o którym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495, z późn. zm.), w zakresie odpadów powstałych w wyniku demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, oraz prowadzącego stację demontażu i prowadzącego punkt zbierania pojazdów, o których mowa w ustawie z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.), w zakresie gospodarowania pojazdami wycofanymi z eksploatacji.
- 2) Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- 3) Dotyczy działalności w zakresie unieszkodliwiania PCB.
- 4) Podać imię i nazwisko lub nazwę posiadacza odpadów. W przypadku odbierania odpadów komunalnych posiadaczem obowiązany do wypełnienia karty ewidencji odpadu jest przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- 5) Podać adres zamieszkania lub siedziby posiadacza odpadów.
- 6) Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku posiadania decyzji na prowadzenie działalności na terenie całego kraju lub na określonym obszarze należy wskazać adres siedziby lub miejsca zamieszkania posiadacza odpadów. W przypadku przedsiębiorcy, który uzyskał zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać województwo i gminę.
- 7) Zaznaczyć symbolem X właściwy kwadrat: W - wytwarzanie odpadów, Zb - zbieranie odpadów, Od - odzysk, Un - unieszkodliwianie odpadów, Ok - odbieranie odpadów komunalnych.
- 8) Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- 9) Nie dotyczy odpadów komunalnych.
- 10) Odpady komunalne w rozumieniu definicji zawartej w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- 11) Wypełnia przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- 12) Podać nr karty przekazania, na podstawie której odpad został przyjęty. W przypadku przywozu odpadów na terytorium kraju należy wpisać "Przywóz do RP". W przypadku przyjmowania odpadów z innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu. W przypadku przyjmowania odpadów od posiadacza zwolnionego z obowiązku prowadzenia ewidencji odpadów rubryka pozostaje niewypełniona.
- 13) Podać masę odpadów zagospodarowanych we własnym zakresie.
- 14) Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- 15) Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- 16) Podać nr karty przekazania odpadu, którą został przekazany innemu posiadaczowi odpadów. W przypadku wywozu odpadów poza terytorium kraju należy wpisać "Wywóz poza RP". W przypadku przekazania odpadów osobom fizycznym lub jednostkom organizacyjnym niebędącym przedsiębiorcami do wykorzystania na własne potrzeby zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach należy wpisać "Przekazane os. fiz.". W przypadku przekazywania do innego miejsca prowadzenia działalności danego posiadacza odpadów należy wskazać to miejsce, podając województwo, nazwę miejscowości, ulicę, nr domu i lokalu.

Załącznik 6. Karta przekazania odpadu

KARTA PRZEKAZANIA ODPADU		Nr karty ¹⁾	Rok kalendarzowy
Posiadacz odpadów, który przekazuje odpad ^{2,3)}		Transportujący odpad ^{2,4)}	
Posiadacz odpadów, który przejmuje odpad ²⁾			
Adres ⁵⁾	Adres ^{5,6)}	Adres ⁵⁾	
Nr REGON ⁶⁾	Nr REGON ^{6,7)}	Nr REGON ⁶⁾	
Miejsce przeznaczenia odpadów ⁸⁾			
Rodzaj procesu przetwarzania, któremu powinien zostać poddany odpad ⁹⁾			
Wniosek o wydanie dokumentu potwierdzającego odzysk lub recykling ¹⁰⁾		TAK ☐	NIE ☐
Kod odpadu ¹¹⁾	Rodzaj odpadu ¹¹⁾		
Data/miesiąc ^{12,13)}	Masa przekazanych odpadów [Mg] ¹⁴⁾	Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{7,15)}	
Potwierdzam przekazanie odpadu	Potwierdzam wykonanie usługi transportu ^{4,6)}	Potwierdzam przejęcie odpadu	
data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	data, pieczęć i podpis	

Objaśnienia:

- 1) Numer jest nadawany przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- 2) Podać imię i nazwisko lub nazwę podmiotu.
- 3) W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty przekazania odpadu jest obowiązany przedsiębiorca, który uzyskał zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów od właścicieli nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, z późn. zm.), lub gminna jednostka organizacyjna, o której mowa w tej ustawie.
- 4) Dotyczy przedsiębiorcy transportującego odpady, niebędącego posiadaczem odpadów, działającego na zlecenie innego posiadacza odpadów, który zlecił mu wykonanie usługi transportu odpadów.
- 5) Podać adres zamieszkania lub siedziby podmiotu.
- 6) O ile posiada.
- 7) W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich transportujących odpad z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
- 8) Podać adres miejsca odbioru odpadu, pod który należy dostarczyć odpad, wskazany przez posiadacza odpadu transportującemu odpady.
- 9) Dotyczy stacji demontażu w przypadku przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Podać symbol R lub D. Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.
- 10) Dotyczy dokumentów wystawianych przez prowadzących odzysk lub recykling na podstawie ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607, z późn. zm.).
- 11) Zgodnie z katalogiem odpadów stanowiącym załącznik do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).
- 12) W przypadku odpadów niebezpiecznych podać datę przekazania odpadu.
- 13) Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadu lub jako zbiorcza karta przekazania odpadu, obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego transportującego odpady temu samemu posiadaczowi odpadów.
- 14) Podać masę odpadów z dokładnością co najmniej do pierwszego miejsca po przecinku dla odpadów innych niż niebezpieczne; co najmniej do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych.
- 15) Dotyczy odpadów niebezpiecznych.

Załącznik 7. Szczegółowe zestawienie wyników inwentaryzacji

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr	Nr działki ew.	Typ płyt	Stan płyt	Ilość m ²	Typ własności
1	Biskupice Oławskie	Bolesława Chrobrego	4	AR_1.100	2	3	37	Prywatna
2	Biskupice Oławskie	Bolesława Chrobrego	15	AR_1.75/1	2	3	158	Prywatna
3	Biskupice Oławskie	Bolesława Chrobrego	17	AR_1.76	2	3	120	Prywatna
4	Biskupice Oławskie	Bolesława Chrobrego	17	AR_1.76	2	3	30	Prywatna
5	Biskupice Oławskie	Główna	7	AR_1.89/1	2	3	44	Prywatna
6	Biskupice Oławskie	Główna	14	AR_2.241	2	3	130	Prywatna
7	Biskupice Oławskie	Główna	15	AR_2.114	2	3	8	Prywatna
8	Biskupice Oławskie	Główna	16	AR_2.243	1	3	314	Prywatna
9	Biskupice Oławskie	Główna	18	AR_2.246/1	2	3	27	Prywatna
10	Biskupice Oławskie	Główna	20	AR_2.245/2	2	3	71	Prywatna
11	Biskupice Oławskie	Kościelna	4	AR_1.93	2	3	38	Prywatna
12	Biskupice Oławskie	Kościelna	4	AR_1.93	2	3	76	Prywatna
13	Biskupice Oławskie	Polna	4	AR_1.78	2	3	26	Prywatna
14	Biskupice Oławskie	Polna	4	AR_1.78	2	3	19	Prywatna
15	Biskupice Oławskie	Polna	8	AR_1.82	2	3	106	Prywatna
16	Brzezinki	Boczna	4	AR_1.394/1	2	3	147	Prywatna
17	Brzezinki	Główna	6	AR_1.470	2	3	25	Prywatna
18	Brzezinki	Główna	12	AR_1.37	2	3	13	Prywatna
19	Brzezinki	Główna	12	AR_1.37	2	3	25	Prywatna
20	Brzezinki	Główna	12	AR_1.37	2	3	74	Prywatna
21	Brzezinki	Główna	12	AR_1.169	2	3	11	Prywatna
22	Brzezinki	Główna	12	AR_1.169	2	3	42	Prywatna
23	Brzezinki	Główna	12	AR_1.169	2	3	34	Prywatna
24	Brzezinki	Główna	14	AR_1.168	2	3	286	Prywatna
25	Brzezinki	Główna	3 c	AR_1.41/38	2	3	1725	Prywatna
26	Brzezinki	Główna	3 c	AR_1.41/38	2	3	222	Prywatna
27	Celina		9	AR_1.6	2	3	290	Prywatna
28	Celina		9	AR_1.6	2	3	253	Prywatna
29	Celina		10	AR_1.7	2	3	11	Prywatna
30	Chwałowice	Główna	6	AR_2.159	2	3	46	Prywatna
31	Chwałowice	Główna	23	AR_1.8/1	2	3	257	Prywatna
32	Chwałowice	Główna	25	AR_1.12/3	2	3	157	Prywatna
33	Chwałowice	Główna	30	AR_2.148/1	2	3	71	Prywatna
34	Chwałowice	Główna	31	AR_1.12/4	2	3	211	Prywatna
35	Chwałowice	Główna	36	AR_2.146	2	3	311	Prywatna
36	Chwałowice	Główna	36	AR_2.146	2	3	68	Prywatna
37	Chwałowice	Główna	38	AR_2.145	2	3	42	Prywatna
38	Chwałowice	Główna	40	AR_2.142/2	2	3	101	Prywatna
39	Chwałowice	Główna	42	AR_2.141/1	2	3	61	Prywatna

40	Chwałowice	Główna	60	AR_2.122/1	2	3	26	Prywatna
41	Chwałowice	Główna	65	AR_1.27/3	2	3	188	Prywatna
42	Chwałowice	Główna	65	AR_1.27/3	2	3	92	Prywatna
43	Chwałowice	Główna	63	AR_1.26/4	2	3	112	Prywatna
44	Chwałowice	Główna	63	AR_1.26/4	2	3	280	Prywatna
45	Chwałowice	Główna	76	AR_2.113/1	2	3	27	Prywatna
46	Chwałowice	Szkolna	27	AR_1.74	2	3	44	Prywatna
47	Chwałowice	Szkolna	59	AR_1.327/1	2	3	39	Prywatna
48	Chwałowice	Szkolna	59	AR_1.327/1	2	3	176	Prywatna
49	Chwałowice	Szkolna	63	AR_1.72/8	2	3	108	Prywatna
50	Chwałowice	Szkolna	67	AR_1.74	2	3	95	Prywatna
51	Dębina	Główna	6	AR_4.220	2	3	127	Prywatna
52	Dębina	Główna	8	AR_4.218/2	2	3	185	Prywatna
53	Dębina	Główna	12	AR_4.214	2	3	157	Prywatna
54	Dębina	Główna	15	AR_4.153	2	3	184	Prywatna
55	Dębina	Główna	22	AR_4.183	2	3	21	Prywatna
56	Dębina	Główna	27	AR_4.33/3	2	3	1336	Prywatna
57	Dębina	Leśna	7	AR_4.28	2	3	40	Prywatna
58	Dębina	Leśna	12	AR_4.120/8	2	3	113	Prywatna
59	Dębina	Leśna	12	AR_4.120/8	2	3	37	Prywatna
60	Dębina	Polna	2	AR_4.165/1	2	3	277	Prywatna
61	Dębina	Zielona	8 a	AR_4.145/4	2	3	73	Prywatna
62	Dębina	Zielona	1	AR_4.144	2	3	12	Prywatna
63	Dębina	Zielona	5	AR_4.142	2	3	24	Prywatna
64	Dębina	Zielona	6	AR_4.145/5	2	3	114	Prywatna
65	Dębina	Zielona	12	AR_4.150	2	3	41	Prywatna
66	Dębina	Zielona	21	AR_4.152	2	3	157	Prywatna
67	Dziuplina	Główna	7	AR_1.301	2	3	124	Prywatna
68	Dziuplina	Główna	10	AR_1.246	2	3	35	Prywatna
69	Dziuplina	Główna	10	AR_1.247	2	3	337	Prywatna
70	Dziuplina	Główna	23	AR_1.39/1	2	3	173	Prywatna
71	Dziuplina	Główna	23	AR_1.39/1	2	3	69	Prywatna
72	Dziuplina	Główna	25	AR_1.45/1	2	3	236	Prywatna
73	Dziuplina	Główna	26	AR_1.233	2	3	215	Prywatna
74	Dziuplina	Główna	26	AR_1.233	2	3	35	Prywatna
75	Dziuplina	Główna	28	AR_1.232	2	3	45	Prywatna
76	Dziuplina	Główna	35	AR_1.50/1	2	3	222	Prywatna
77	Dziuplina	Główna	41	AR_1.53/1	2	3	81	Prywatna
78	Dziuplina	Główna	48	AR_1.208/2	2	3	95	Prywatna
79	Dziuplina	Główna	59	AR_1.61	2	3	73	Prywatna
80	Dziuplina	Główna	59	AR_1.61/1	2	3	30	Prywatna
81	Dziuplina	Główna	74	AR_1.95	2	3	41	Prywatna
82	Dziuplina	Leśna	2	AR_1.10	2	3	135	Prywatna
83	Dziuplina	Leśna	3	AR_1.7/1	2	3	21	Prywatna
84	Dziuplina	Leśna	3	AR_1.7/1	2	3	35	Prywatna
85	Dziuplina	Leśna	4	AR_1.12	2	3	103	Prywatna
86	Dziuplina	Leśna	6	AR_1.13	2	3	77	Prywatna
87	Dziuplina	Leśna	7	AR_1.5	2	3	22	Prywatna
88	Dziuplina	Leśna	7	AR_1.5	2	3	21	Prywatna
89	Dziuplina	Leśna	10	AR_1.15/6	2	3	24	Prywatna

90	Dziuplina	Plac Świetlicowy	2	AR_1.218/1	2	3	146	Prywatna
91	Dziuplina	Plac Świetlicowy	4	AR_1.223/3	2	3	70	Prywatna
92	Dziuplina	Zielona	1	AR_1.243/2	2	3	122	Prywatna
93	Dziuplina	Zielona	14	AR_1.241/1	2	3	48	Prywatna
94	Dziuplina	Zielona	14	AR_1.241/1	2	3	30	Prywatna
95	Grędzina	Główna	3	AR_1.203	2	3	126	Prywatna
96	Grędzina	Główna	3	AR_1.203	2	3	178	Prywatna
97	Grędzina	Główna	6	AR_1.103	2	3	123	Prywatna
98	Grędzina	Główna	7	AR_1.154	2	3	71	Prywatna
99	Grędzina	Główna	8	AR_1.155	2	3	286	Prywatna
100	Grędzina	Główna	15	AR_1.182	2	3	32	Prywatna
101	Grędzina	Główna	16	AR_1.180	2	3	26	Prywatna
102	Grędzina	Główna	16	AR_1.180	2	3	158	Prywatna
103	Grędzina	Główna	27	AR_1.351/1	2	3	147	Prywatna
104	Grędzina	Główna	28	AR_1.338/2	2	3	105	Prywatna
105	Grędzina	Główna	28	AR_1.338/2	2	3	109	Prywatna
106	Grędzina	Główna	41	AR_1.316	2	3	72	Prywatna
107	Grędzina	Główna	31 a	AR_1.327	2	3	103	Prywatna
108	Grędzina	Główna	31 a	AR_1.327	2	3	205	Prywatna
109	Grędzina	Kolonia	1	AR_1.99	2	3	153	Prywatna
110	Grędzina	Kolonia	1	AR_1.99	2	3	22	Prywatna
111	Grędzina	Kolonia	7	AR_1.42/2	2	3	16	Prywatna
112	Grędzina	Szkolna	4	AR_1.340/11	2	3	15	Prywatna
113	Grędzina	Szkolna	4	AR_1.340/11	2	3	17	Prywatna
114	Grędzina	Szkolna	5	AR_1.227	2	3	24	Prywatna
115	Grędzina	Szkolna	5	AR_1.227	2	3	37	Prywatna
116	Grędzina	Szkolna	7	AR_1.228	2	3	21	Prywatna
117	Grędzina	Szkolna	8	AR_1.333/4	2	3	19	Prywatna
118	Grędzina	Szkolna	8	AR_1.333/1	2	3	45	Prywatna
119	Grędzina	Szkolna	12	AR_1.329	2	3	54	Prywatna
120	Jelcz-Laskowice	Aleja Młodych	BN	AR_1.8	2	3	21	Prywatna
121	Jelcz-Laskowice	Folwarczna	6	AR_47.10/1	2	3	42	Prywatna
122	Jelcz-Laskowice	Jerzego Treski	9	AR_43.5	2	3	111	Prywatna
123	Jelcz-Laskowice	Jerzego Treski	24	AR_42.24/2	2	3	177	Prywatna
124	Jelcz-Laskowice	Kazimierza Tymienieckiego	11	AR_55.8	2	3	26	Prywatna
125	Jelcz-Laskowice	Kolonijna	3	AR_3.26/4	2	3	182	Prywatna
126	Jelcz-Laskowice	Leśna	8	AR_24.20/1	2	3	34	Prywatna
127	Jelcz-Laskowice	Leśna	8	AR_24.20/1	2	3	17	Prywatna
128	Jelcz-Laskowice	Leśna	8	AR_24.20	2	3	49	Prywatna
129	Jelcz-Laskowice	Leśna	24	AR_24.9/9	2	3	33	Prywatna
130	Jelcz-Laskowice	Łąkowa	15	AR_58.3/13	2	3	35	Prywatna
131	Jelcz-Laskowice	Łąkowa	19	AR_58.3/10	2	3	77	Prywatna
132	Jelcz-Laskowice	Ogrodowa	3	AR_14.13	2	3	38	Prywatna
133	Jelcz-Laskowice	Ogrodowa	5	AR_14.12	2	3	144	Prywatna
134	Jelcz-Laskowice	Ogrodowa	7	AR_14.43	2	3	98	Prywatna
135	Jelcz-Laskowice	Ogrodowa	11	AR_14.66/1	2	3	74	Prywatna
136	Jelcz-Laskowice	Ogrodowa	11	AR_14.66/1	2	3	330	Prywatna
137	Jelcz-Laskowice	Ogrodowa	BN	AR_23.6	2	3	36	Prywatna
138	Jelcz-Laskowice	Oleśnicka	5	AR_49.12	2	3	92	Prywatna
139	Jelcz-Laskowice	Oleśnicka	7	AR_49.16	2	3	106	Prywatna
140	Jelcz-Laskowice	Oleśnicka	16	AR_48.6/1	2	3	117	Prywatna

141	Jelcz-Laskowice	Oławska	257	AR_11.72	2	3	30	Prywatna
142	Jelcz-Laskowice	Oławska	264	AR_13.48/2	2	3	82	Prywatna
143	Jelcz-Laskowice	Parkowa	6 a	AR_47.2/30	2	3	43	Prywatna
144	Jelcz-Laskowice	Parkowa	3	AR_47.2/30	2	3	362	Prywatna
145	Jelcz-Laskowice	Parkowa	3	AR_47.2/30	2	3	349	Prywatna
146	Jelcz-Laskowice	Parkowa	3	AR_47.2/30	2	3	499	Prywatna
147	Jelcz-Laskowice	Parkowa	3	AR_47.2/30	2	3	300	Prywatna
148	Jelcz-Laskowice	Parkowa	3	AR_47.2/30	2	3	250	Prywatna
149	Jelcz-Laskowice	Parkowa	4	AR_47.2/16	2	3	41	Prywatna
150	Jelcz-Laskowice	Parkowa	11	AR_58.1/6	2	3	19	Prywatna
151	Jelcz-Laskowice	Polna	18	AR_45.21	2	3	8	Prywatna
152	Jelcz-Laskowice	Polna	23	AR_45.14	2	3	123	Prywatna
153	Jelcz-Laskowice	Polna	38	AR_44.71	2	3	27	Prywatna
154	Jelcz-Laskowice	Polna	60	AR_44.38/1	2	3	69	Prywatna
155	Jelcz-Laskowice	Słoneczna	4	AR_58.1/35	2	3	21	Prywatna
156	Jelcz-Laskowice	Spokojna	9	AR_44.66	2	3	30	Prywatna
157	Jelcz-Laskowice	Stawowa	1	AR_11.27/2	2	3	140	Prywatna
158	Jelcz-Laskowice	Stawowa	30	AR_12.15	2	3	86	Prywatna
159	Jelcz-Laskowice	Świerkowa	11	AR_11.5/1	2	3	3	Prywatna
160	Jelcz-Laskowice	Świerkowa	18	AR_10.12/4	2	3	33	Prywatna
161	Jelcz-Laskowice	Wiejska	3	AR_47.47	2	3	29	Prywatna
162	Jelcz-Laskowice	Wincentego Witosa	1	AR_46.6	2	3	63	Prywatna
163	Jelcz-Laskowice	Wincentego Witosa	14	AR_47.18	2	3	57	Prywatna
164	Jelcz-Laskowice	Wincentego Witosa	38	AR_48.65	2	3	25	Prywatna
165	Jelcz-Laskowice	Wincentego Witosa	52	AR_49.9	2	3	49	Prywatna
166	Jelcz-Laskowice	Wincentego Witosa	60	AR_49.4/1	2	3	36	Prywatna
167	Jelcz-Laskowice	Wincentego Witosa	61	AR_44.28/4	2	3	50	Prywatna
168	Jelcz-Laskowice	Wincentego Witosa	81	AR_44.6/1	2	3	161	Prywatna
169	Jelcz-Laskowice	Wincentego Witosa	93	AR_42.5	2	3	84	Prywatna
170	Jelcz-Laskowice	Wiśniowa	2	AR_45.41	2	3	10	Prywatna
171	Jelcz-Laskowice	Wrocławska	17	AR_6.4/2	2	2	445	Prywatna
172	Jelcz-Laskowice	Wrocławska	31	AR_2.7	2	3	52	Prywatna
173	Jelcz-Laskowice	Wrocławska	90	AR_2.13	2	3	108	Prywatna
174	Jelcz-Laskowice	Wrocławska	7 b	AR_6.9/23	2	3	1208	Prywatna
175	Jelcz-Laskowice	Wrocławska	BN	AR_6.9/17	2	3	388	Prywatna
176	Jelcz-Laskowice		BN	AR_31.4	2	3	60	Prywatna
177	Jelcz-Laskowice		BN	AR_31.2	2	3	100	Prywatna
178	Jelcz-Laskowice		BN	AR_33.15	2	3	100	Prywatna
179	Jelcz-Laskowice		BN	AR_33.19	2	3	52	Prywatna
180	Jelcz-Laskowice		BN	AR_1.9	2	3	51	Prywatna
181	Kopalina	Główna	15	AR_1.33	2	3	215	Prywatna
182	Kopalina	Główna	23	AR_1.38/1	2	3	31	Prywatna
183	Kopalina	Główna	45 a	AR_1.52/3	2	3	69	Prywatna
184	Kopalina	Leśna	1	AR_1.111/1	2	3	58	Prywatna
185	Kopalina	Leśna	2	AR_1.107	2	3	123	Prywatna
186	Kopalina	Leśna	8	AR_1.143/6	2	3	22	Prywatna
187	Łęg	Polna	2	AR_1.121	2	3	109	Prywatna
188	Łęg	Polna	6	AR_1.128/1	2	3	37	Prywatna
189	Łęg	Spokojna	36	AR_1.44/4	2	3	86	Prywatna
190	Łęg	Wrocławska	3	AR_1.111/1	2	3	208	Prywatna
191	Łęg	Wrocławska	7	AR_1.31/2	2	3	93	Prywatna
192	Łęg	Wrocławska	44	AR_1.41/2	2	3	236	Prywatna

193	Milocice	Boczna	BN	AR_4.5/25	2	3	89	Prywatna
194	Milocice	Boczna	BN	AR_4.5/25	2	3	91	Prywatna
195	Milocice	Boczna	BN	AR_4.5/25	2	3	643	Prywatna
196	Milocice	Boczna	BN	AR_4.5/25	2	3	648	Prywatna
197	Milocice	Boczna	BN	AR_4.5/25	2	3	774	Prywatna
198	Milocice	Boczna	BN	AR_4.5/25	2	3	789	Prywatna
199	Milocice	Główna	11	AR_4.935/1	2	3	52	Prywatna
200	Milocice	Główna	24	AR_4.510	2	3	40	Prywatna
201	Milocice	Główna	29	AR_4.481/7	2	3	36	Prywatna
202	Milocice	Główna	30	AR_4.505/1	2	3	28	Prywatna
203	Milocice	Główna	35	AR_4.491/1	2	3	23	Prywatna
204	Milocice	Główna	41	AR_3.268/2	2	3	28	Prywatna
205	Milocice	Główna	42	AR_4.500	2	3	110	Prywatna
206	Milocice	Główna	46	AR_4.497	2	3	24	Prywatna
207	Milocice	Główna	58	AR_5.657/3	2	3	208	Prywatna
208	Milocice	Główna	62	AR_5.664/1	2	3	233	Prywatna
209	Milocice	Główna	62	AR_5.664/1	2	3	65	Prywatna
210	Milocice	Leśna	1	AR_6.934	2	3	23	Prywatna
211	Milocice	Leśna	3	AR_4.419/1	2	3	123	Prywatna
212	Milocice	Leśna	3	AR_4.419/1	2	3	71	Prywatna
213	Milocice	Leśna	3	AR_4.419/1	2	3	55	Prywatna
214	Milocice	Leśna	3	AR_4.419/1	2	3	18	Prywatna
215	Milocice	Leśna	7	AR_4.420/4	2	3	98	Prywatna
216	Milocice	Leśna	10	AR_5.535/1	2	3	32	Prywatna
217	Milocice	Pocztowa	8	AR_5.581/3	2	3	5	Prywatna
218	Milocice	Pocztowa	8	AR_5.575/1	2	3	4	Prywatna
219	Milocice	Pocztowa	10	AR_5.574	2	3	67	Prywatna
220	Milocice	Szkolna	1	AR_4.460	2	3	31	Prywatna
221	Milocice	Szkolna	2	AR_4.464	2	3	130	Prywatna
222	Milocice	Wiśniowa	2	AR_4.427	2	3	37	Prywatna
223	Milocice	Wiśniowa	4	AR_4.417/44	2	3	75	Prywatna
224	Milocice Małe	Główna	15	AR_1.43	2	3	83	Prywatna
225	Milocice Małe	Główna	17	AR_1.41/1	2	3	132	Prywatna
226	Milocice Małe	Główna	25	AR_1.32	2	3	225	Prywatna
227	Milocice Małe	Główna	BN	AR_1.92	2	3	62	Prywatna
228	Miłoszyce	Boczna	4	AR_2.265/1	2	3	3	Prywatna
229	Miłoszyce	Czereśniowa	15	AR_2.315/6	2	3	42	Prywatna
230	Miłoszyce	Ogrodowa	21	AR_2.267/2	2	3	44	Prywatna
231	Miłoszyce	Ogrodowa	23	AR_2.269	2	3	4	Prywatna
232	Miłoszyce	Polna	5	AR_2.242/2	2	3	62	Prywatna
233	Miłoszyce	Ratowicka	2	AR_2.358/4	2	3	21	Prywatna
234	Miłoszyce	Ratowicka	5	AR_2.362	2	3	54	Prywatna
235	Miłoszyce	Sadowa	3	AR_2.188	2	3	3	Prywatna
236	Miłoszyce	Sadowa	23	AR_2.195/1	2	3	56	Prywatna
237	Miłoszyce	Wiśniowa	1 a	AR_2.308/4	2	3	70	Prywatna
238	Miłoszyce	Wiśniowa	3	AR_2.308/3	2	3	63	Prywatna
239	Miłoszyce	Wiśniowa	19	AR_2.319/1	2	3	42	Prywatna
240	Miłoszyce	Wiśniowa	27	AR_2.323	2	3	707	Prywatna
241	Miłoszyce	Wiśniowa	24 a	AR_2.519/2	2	3	38	Prywatna
242	Miłoszyce	Wrocławska	16	AR_2.218	2	3	80	Prywatna
243	Miłoszyce	Wrocławska	16	AR_2.217	2	3	148	Prywatna
244	Miłoszyce	Wrocławska	22	AR_1.39	2	3	150	Prywatna

245	Miłoszyce	Wrocławska	25	AR_1.37	2	3	132	Prywatna
246	Miłoszyce	Wrocławska	25	AR_1.37	2	3	163	Prywatna
247	Miłoszyce	Wrocławska	29	AR_2.205/1	2	3	140	Prywatna
248	Miłoszyce	Wrocławska	19 a	AR_1.44/1	2	3	54	Prywatna
249	Minkowice Oławskie	Henryka Dąbrowskiego	6 a	AR_2.874	2	3	53	Prywatna
250	Minkowice Oławskie	Henryka Dąbrowskiego	6 a	AR_2.211/3	2	3	44	Prywatna
251	Minkowice Oławskie	Henryka Dąbrowskiego	8 a	AR_2.212/1	2	3	41	Prywatna
252	Minkowice Oławskie	Henryka Dąbrowskiego	10 a	AR_2.290/3	2	3	250	Prywatna
253	Minkowice Oławskie	Henryka Dąbrowskiego	4	AR_2.201	2	3	82	Prywatna
254	Minkowice Oławskie	Henryka Dąbrowskiego	8	AR_2.206	2	3	202	Prywatna
255	Minkowice Oławskie	Kolejowa	7	AR_2.431	2	3	233	Prywatna
256	Minkowice Oławskie	Kolejowa	8	AR_2.431	2	3	33	Prywatna
257	Minkowice Oławskie	Kolejowa	17	AR_2.450	2	3	24	Prywatna
258	Minkowice Oławskie	Kolejowa	19	AR_2.448	2	3	57	Prywatna
259	Minkowice Oławskie	Kolonialna	2	AR_2.415/1	2	3	15	Prywatna
260	Minkowice Oławskie	Kościelna	7	AR_2.194/2	2	3	48	Prywatna
261	Minkowice Oławskie	Kościelna	20	AR_2.190/4	2	3	49	Prywatna
262	Minkowice Oławskie	Łąkowa	5	AR_2.362/2	2	3	15	Prywatna
263	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	32	AR_2.251	2	3	93	Prywatna
264	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	36	AR_2.260/2	2	3	29	Prywatna
265	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	43	AR_2.266/2	2	3	57	Prywatna
266	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	47	AR_2.271	2	3	79	Prywatna
267	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	48	AR_2.274	2	3	185	Prywatna
268	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	50	AR_2.277	2	3	46	Prywatna
269	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	57	AR_2.391	2	3	239	Prywatna
270	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	59	AR_2.388	2	3	32	Prywatna
271	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	86	AR_2.366	2	3	124	Prywatna
272	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	88	AR_2.363	2	3	77	Prywatna
273	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	92	AR_2.355/1	2	3	52	Prywatna
274	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	100	AR_2.346/1	2	3	127	Prywatna
275	Minkowice Oławskie	Tadeusza Kościuszki	117	AR_2.218/5	2	3	53	Prywatna
276	Mościsko		3	AR_3.593/1	2	3	18	Prywatna
277	Mościsko		3	AR_3.593/2	2	3	229	Prywatna
278	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	12	AR_1.261/1	2	3	21	Prywatna
279	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	24	AR_1.283	2	3	42	Prywatna
280	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	32	AR_1.188/3	2	3	22	Prywatna

281	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	41	AR_1.206	2	3	24	Prywatna
282	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	42	AR_1.301	2	3	17	Prywatna
283	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	43	AR_1.208	2	3	91	Prywatna
284	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	45	AR_1.211	2	3	42	Prywatna
285	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	46	AR_1.304/1	2	3	165	Prywatna
286	Nowy Dwór	Adama Mickiewicza	49	AR_1.306/2	2	3	175	Prywatna
287	Nowy Dwór	Wroclawska	1	AR_1.258/1	2	3	188	Prywatna
288	Nowy Dwór	Wroclawska	3	AR_1.255/2	2	3	35	Prywatna
289	Nowy Dwór	Wroclawska	4	AR_1.57/8	2	3	39	Prywatna
290	Piekary	Główna	2	AR_1.1/2	2	3	70	Prywatna
291	Piekary	Główna	8	AR_1.82/1	2	3	198	Prywatna
292	Piekary	Główna	8	AR_1.82/1	2	3	15	Prywatna
293	Piekary	Główna	10	AR_1.9	2	3	31	Prywatna
294	Piekary	Główna	27	AR_1.31	2	3	31	Prywatna
295	Piekary	Główna	32	AR_1.35/5	2	3	197	Prywatna
296	Piekary	Główna	32	AR_1.35/5	2	3	202	Prywatna
297	Piekary	Główna	32	AR_1.35/5	2	3	206	Prywatna
298	Piekary	Główna	32	AR_1.35/5	2	3	209	Prywatna
299	Piekary	Główna	32	AR_1.35/5	2	3	209	Prywatna
300	Piekary	Główna	32	AR_1.35/5	2	3	1534	Prywatna
301	Piekary	Główna	36	AR_1.241/2	2	3	150	Prywatna
302	Piekary	Główna	21 a	AR_1.16	2	3	95	Prywatna
303	Piekary	Główna	BN	AR_1.35/10	2	3	131	Prywatna
304	Piekary	Górna	3	AR_1.97	2	3	27	Prywatna
305	Piekary	Górna	9	AR_1.106/3	2	3	31	Prywatna
306	Piekary	Górna	12	AR_1.114	2	3	55	Prywatna
307	Piekary	Górna	21	AR_1.121	2	3	110	Prywatna
308	Piekary	Średnia	4	AR_1.59	2	3	32	Prywatna
309	Piekary	Średnia	20	AR_1.81	2	3	143	Prywatna
310	Wójcice	Boczna	5	AR_2.765	2	3	36	Prywatna
311	Wójcice	Bystrzycka	2 a	AR_2.784/2	2	3	231	Prywatna
312	Wójcice	Bystrzycka	9 a	AR_2.780	2	3	77	Prywatna
313	Wójcice	Bystrzycka	3	AR_2.788	2	3	59	Prywatna
314	Wójcice	Bystrzycka	10	AR_2.604	2	3	39	Prywatna
315	Wójcice	Bystrzycka	12	AR_2.799	2	3	31	Prywatna
316	Wójcice	Bystrzycka	15	AR_2.796/2	2	3	84	Prywatna
317	Wójcice	Dobrzyńska	1 a	AR_2.651	2	3	750	Prywatna
318	Wójcice	Główna	6	AR_1.754	2	3	49	Prywatna
319	Wójcice	Główna	28	AR_1.343	2	3	34	Prywatna
320	Wójcice	Główna	32	AR_2.378	2	3	187	Prywatna
321	Wójcice	Główna	49	AR_2.395/2	2	3	211	Prywatna
322	Wójcice	Główna	54	AR_2.399	2	3	30	Prywatna
323	Wójcice	Główna	54	AR_2.399	2	3	17	Prywatna
324	Wójcice	Główna	58	AR_2.403	2	3	29	Prywatna
325	Wójcice	Główna	59	AR_2.405	2	3	44	Prywatna
326	Wójcice	Główna	68	AR_2.587/2	2	3	229	Prywatna
327	Wójcice	Główna	84	AR_2.570/1	2	3	180	Prywatna
328	Wójcice	Główna	89	AR_2.565	2	3	315	Prywatna
329	Wójcice	Główna	93	AR_2.561	2	3	36	Prywatna
330	Wójcice	Główna	105	AR_2.775/2	2	3	60	Prywatna
331	Wójcice	Główna	116	AR_2.758	2	3	122	Prywatna
332	Wójcice	Leśna	3 a	AR_1.701/3	2	3	3	Prywatna

333	Wójcice	Leśna	3	AR_1.146	2	3	36	Prywatna
334	Wójcice	Leśna	5	AR_1.702	2	3	23	Prywatna
335	Wójcice	Leśna	6	AR_1.703/2	2	3	36	Prywatna
336	Wójcice	Leśna	6	AR_1.703/2	2	3	43	Prywatna
337	Wójcice	Leśna	7	AR_2.759	2	3	201	Prywatna
338	Wójcice	Leśna	9	AR_2.783	2	3	97	Prywatna
339	Wójcice	Minkowicka	15	AR_1.748	2	3	29	Prywatna
340	Wójcice	Polna	4	AR_1.722	2	3	397	Prywatna

Objaśnienia:

Rodzaj płyt: 1 - płyty azbestowo-cementowe płaskie, 2 - płyty azbestowo-cementowe faliste.

Stan płyt: 1 - wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie, 2 - ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku, 3 - ponowna ocena w terminie do 5 lat.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
Beata Bejda